

Žene si z znanjem krojijo bodočnost

Pred osmim marcem smo, pred časom torej, ko odločamo kot po navadi razpravljamo o družbenem delu žene, o problemih družine in problemih žene na sploh. Toda, če ugotovimo, da so razprave o teh vprašanjih potihnile že nekaj dni po osmem marcu, drži za nekaj zadnjih let, pa tega za preteklo leto ne bi mogli trditi. Pri vseh občinskih odborih Socialistične zveze celjskega okraja so začele delati komisije za družbeno aktivnost žensk in so dosegle lepe uspehe. Le-ti so se pokazali predvsem na nedavnih konferencah za družbeno delovanje žene, ki so marsikatero doslej precej »žensko« vprašanje osvetlile tudi širše. Letošnji dan žene na bo zato prav gotovo minil ob pregledovanju sklepov teh konferenc in izdelovanju načrtov za njihovo realizacijo.

Konference za družbeno aktivnost žene so v glavnem povsod obravnavale položaj žene v komunah, v Celju, v Laškem in v Štanjurju pa so govorili predvsem o varstvu predšolskih in šolskih otrok. Na vseh konferencah so odločno našli tudi vprašanje strokovnega izobraževanja ženske delovne sile.

Statistike so pokazale, da je večina brezposelnih žena tudi ne-kvalificiranih. Takšne žene se v glavnem zaposlujejo kot sezone-ske delavke, ali pa opravljajo v go-spodarskih organizacijah najmanj zahtevno in najslabše delo. Vedno so »odvečna« delovna sila in prve so na vrsti, kadar v podjet-jih zmanjšujejo število zaposle-nih. V komunah pa ta vprašanja še prepočasno rešujejo. Ne bi bilo prav, če bi iskali samo nova de-lovna mesta za žensko delovno silo; vzporedno s tem je treba za-tiste žene, ki nimajo kvalifikacij, iskati tudi primerne oblike iz-obrazevanja. Perspektiva delovne žene je v tem, da postane dober strokovnjak, da si s tem zagotovi enakopravnost v proizvodnji in delitvi, ne pa v tem, da se zaradi morebitne nerazgledanosti vrne v gospodinjstvo in jemlje to delo kot svojo edino dolžnost. Ko so v Mozirju, v Šentjurju in v neka-terih drugih občinah govorili o teh vprašanjih, pa so povedali tudi to, da skrb za družbeno aktiv-nost žene doslej še ni zajela kmečkih proizvajalk. Odkar so sekcije zadrugnikov opustile to de-lo, so ženske na vasi ostale brez vsega. Delavska univerza ni nave-zala z njimi nobenih stikov, Socialistična zveza se zanje ne zanima dovolj in zbori volivcev, sestanki zadrugnikov in podobne oblike zborovanja na vasi pote-kaajo brez udeležbe žene.

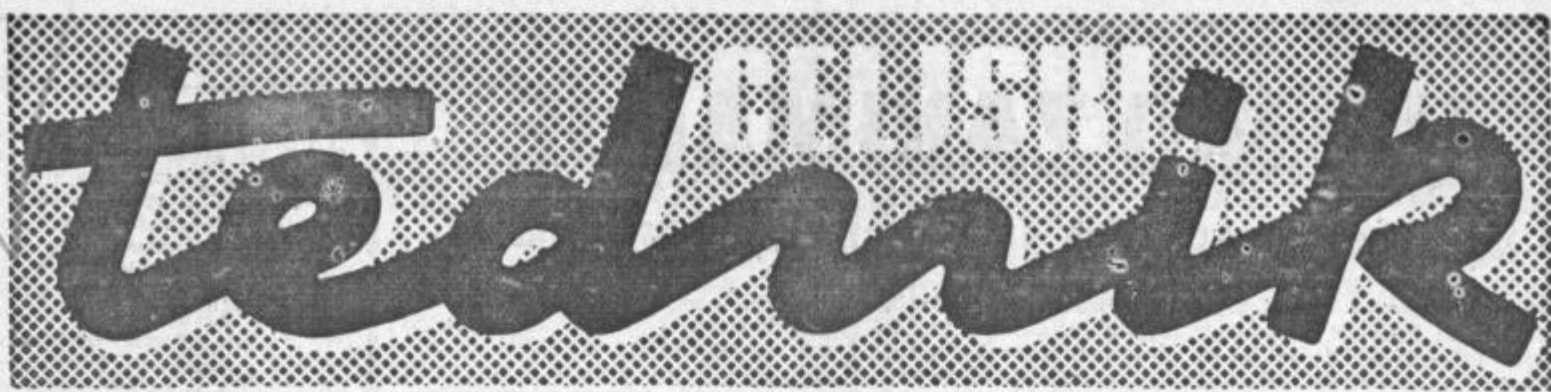
Konference za družbeno aktiv-nost žene so nakazale zelo obsež-no delo. Prav bi bilo, če bi ob osmem marcu v občinah zdaj se-stavili trdnjše delovne programe in poskrbeli za to, da bi v letoš-njem letu vprašanje žene in dru-žine še smeleje reševali.

-lj

Brez prageama ne bo šla

Delavska univerza v Velenju je v času svojega obstoja z uspehom utrčila intenzivne oblike izobra-ževanja odraslih. Uspehi ji je, da je v prvem letu izobraževala 620, v drugem letu 1200, slika letoš-njih zahtev političnih in gospo-darskih organizacij pa kaže, da se je to število povzpelo na 3000 občanov.

Intenzivne oblike izobraževanja odraslih (z močnim poudarkom na ekonomsko-političnem izobraže-vanju) je uvedla Delavska uni-verza zato, ker podjetja ne pošil-jajo rada delavcev in uslužben-cev na daljše strnjene seminarje, kajti s tem trpi izgubo podjetje, v prvem primeru pa pridejo lju-dje do izobražbe poleg izvrševa-nja svoje redne službe. Osnova vseh seminarjev pri delavski uni-verzi Velenje je tako imenovani

PLENUM OKRAJNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE:

PROBLEMI trgovine, gostinstva, turizma in mladine

neizčrpna področja dela za Socialistično zvezo

V sredo je bila v Celju plenar-na seja Okrajnega odbora Sociali-istične zveze delovnih ljudi. Plenum je obravnaval troje stvari, in sicer probleme trgo-vine, gostinstva in turizma ter raz-pravljalo o vlogi mladine v komuni. Poročila, ki so usmerila poznejšo živo razpravo, so plod intenzivnega dela ustreznih komi-sij pri OO SZDL, razprava sa-ma pa je pokazala, kako pestra je problematika na teh področjih

našega družbenega življenja.

V našem poročilu se bomo do-taknili le glavnih misli in za-ključkov tega izredno važnega in uspelega posveta, medtem ko se bomo k posameznim vprašanjem še vračali, bodisi v izvečkih iz bogatega gradiva, pa tudi vzpo-redno z razpravami, ki bodo po priporočilu plenuma potekale še veliko bolj konkretno na občin-skih plenarnih sejah.

Trgovina in njeno mesto v današnjih pogojih

ZASTOJ TRGOVINE ZARADI SLABE MATERIALNO-TEH-NIČNE OSNOVE. — NOVIM NALOGAM BODO KOS VELIKA TRGOVSKA PODJETJA. — OSEBNI DOHODKI ZAENKRAT ODVISNI SE OD USPEHA OBRACUNSKE ENOTE. — POMANJ-KANJE KADRA NA RAVNI VISOKO IZOBRAZBE. — LE MLA-DI KADRI BODO SPOSOBNI VNesti SODOBEN IN MODE-REN DUH V TRGOVINO. — PRIPOMBE NA MONOPOLNE TENDENCE UVOZNIKOV. — NEGATIVNI POJAVI MONOPO-LIZACIJE PRODAJE PROIZVODNJE NA KRITIČNEM REŠETU.

Obravnavanje problemov trgo-vine je odprlo vrsto zelo resnih in važnih zadev, s katerimi se v bodoče ne bodo spoprijemale sa-mo trgovske gospodarske organi-zacije in ljudski odbori, pač pa v prvi vrsti tudi prek političnih organizacij tudi najširši krog ob-čanov-potrošnikov.

Plenum je ugotovil, da je trgo-vina zaostala za ostalimi gospo-darskimi panogami ravno zaradi prešibke materialno-tehnične osnove. Vzrok zato pa leži v tem, da trgovina nima jasno izkrista-liziranega mesta v sodobni delitvi dela, da je nekje na sredini med položajem samostojne go-spodarske dejavnosti in med čisto posredniško vlogo.

Investiranje v trgovino je bilo prešibko vsa povojna leta, tako da prostorninsko še vedno ne do-segamo obsega predvojne trgovske mreže. Sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo trgo-vina ni mogla črpati iz lastnih dohodkov, družbena sredstva pa so bila vedno prepičla. Izhod iz tega, po mnenju razprave na ple-numu, bo treba iskati naprej pri iskanju vloge trgovine v da-našnjem razvoju in v združevanju manjših enot v večja, ekono-msko in kadrovsko okrepljena podjetja. Na plenumu je obvla-dalo mnenje, da je treba trgo-vini dati tisto stopnjo akumulacije, da bo sama mogla izvajati raz-širjeno reprodukcijo in ustvariti sredstva za enakopravno delitev dohodka po učinku dela.

Na rešeto so prišli tudi številni drugi problemi. Tako je bilo ugo-tovljeno, da je trgovina sicer s kadri na boljšem kot gostinstvo, da pa ji manjka predvsem višje izobraženega kadra. Neskladje z našimi težnjami predstavljajo ljudje v vodstvih, ki zbirajo le še leta za pokoj in visoko osnovo za pokojnino.

Gostinstvo in turizem pred novimi nalogami

Gostinska in turistična dejavnost beležita ob manjših kapacite-tah večji gospodarski uspeh. — Nadaljnje možnosti so velike, po-trebno pa je premišljeno investiranje. — Prometne zveze in regi-onalni urbanistični načrti sta osnovi za nadaljnji razvoj. — Po-trebna je večja koordinacija med vsemi dejavnostmi na področju turizma. — Združevanje v večja podjetja je nujnost tudi v go-stinstvu. — Družbeni sektor v gostinstvu po številu v manjšini, po ustvarjenem dohodku daleč v vodstvu. — Velike težave s ka-dri v gostinstvu.

Zgoraj navedena gesla so v bi-stvu izveček iz obširne doku-mentacije in razprave o stanju gostinstva in turizma v našem okraju.

Ugotovitev, da je na tem pod-ročju bil dosežen v povojnih le-tih tolikšen uspeh ob izredno šib-kih zmogljivostih, ki ne dosegajo predvojnih razmer in ob zelo niz-kih vlaganjih v to področje go-spodarstva, jasno dokazuje, ko-likšne možnosti se odpirajo ob po-večani skrbi in povečanih vlagan-jih v to gospodarsko vejo. Tako povečanje je prinesel nov čas, ve-lik razvoj turizma in rekreacije širokih množic, toda kljub temu smo v okraju v zaostanku za dru-gimj področji v državi. Ob 60% znižanju zmogljivosti s podvoj-nim stanjem je v gostinstvu lani dosežen bruto dohodek v višini 3 milijard, od tega 100 milijonov v devizah od inozemskega turiz-ma.

Na plenumu so v razpravi do-polnili poročilo z novimi dejstvi, ki dokazujejo široko prizadeva-nje najrazličnejših organizacij in društev za povečanje turizma in gostinskih uslug, kar neposredno vpliva na uspeh raznih drugih gospodarskih panog. Iz razprav je moč razbrati, da bo v bodoče investicijska politika v tem, da bodo družbene pomoči prvenstve-no deležni tisti kraji, kjer že do-segajo znatnejši poslovni uspeh in kjer obstaja čvrsta osnova za tu-ristično gospodarstvo.

S temi vprašanji in seveda še s številnimi drugimi problemi se bodo v bodoče morale ukvarjati organizacije SZDL in voditi tako politiko, ki bo kar najbolj vskla-jevala vse napore in odkrivala kar največje možnosti za razvoj turizma in gostinstva.

Vloga mladine v komunah je treba gledati kompleksno

Uveljavljanje mladine ne sme-mo opazovati samo skozi prizmo organizacij LMS. — Tradicija je, da je mladi rod vedno v ospredju dogajanj — toda ali ji vedno da-mo tudi tako veljavnost? — Mla-dina je premalo zastopana v vseh

Lepote naših krajev so še vedno

premalo izkoriščen kapital. Na sliki Gornji grad in Logarska dolina

Kritično so obravnavali tudi vprašanje monopolističnih ten-denc centralizirano postavljenih uvoznih podjetij in primere mo-nopolnega odnosa nekaterih gro-sistov, ki jemljejo v zakup celot-no proizvodnjo posameznih indu-strijskih podjetij.

družbe, najsi bo v komunalnem sistemu, samoupravnih organih in življenju političnih organizacij. Vloga mladine ni zaprt v ožek krog njene organizacije. Nasprotno, LMS je le telo, ki organiza-cijsko povezuje mlade ljudi, nji-hovo dejavnost pa razširja na najširšo osnovo.

Plenum je na koncu priporo-čil, da naj bi vsa ta vprašanja, tako s področja trgovine, gostin-stva in turizma, ter vprašanja uveljavljanja mladine v komunah obravnavali na občinskih plenu-mih SZDL, okrajni odbor pa bo posredoval le-tem, ter vsem za-interesiranim podrobneje izveč-ke ter sklepe te izredno važne razprave.

Kr.

CELJSKA MLADINA NA AVTOCESTI

Letos bodo iz Celja odšli na avtocesto »Bratstva in enotnosti« tri mladinske delovne brigade — dve srednješolski in kmečkodelavska. Prva in druga brigada, ki ju bodo sestavljali dijaki celjskih srednjih in strokovnih šol, bosta odpotovali iz Celja desetega ju-nija in desetega avgusta, tretja — delavsko-kmečka pa bo ostala na avtocesti od septembra do konca meseca oktobra.

Sproščene razprave

SINDIKALNIH PODRUŽNIC NA OBČNIH ZBORIH

Občni zbori sindikalnih podru-žnic so v polnem teku. Članstvo in vodstva polagajo obračune dela in se dogovarjajo o bodočih na-logah. Letošnje leto bo brez dva-ma potekalo v znaku združevanja vseh delovnih ljudi na področju poglabljanja in nadaljnje decen-tralizacije samoupravljanja.

Ta pa ima cilj, da bi čim prej prišel do izraza vsak posameznik v celoti, ki jo predstavlja gospo-darska enota. Zato letos ne more biti dobro poročilo edino merilo uspešnega obnove zbora. Veliko večjo vrednost bodo občinam zborom dajale široke in sproščene razprave kar najširšega kroga ljudi.

Dosedanji občni zbori so poka-zali tako raznovrstnost mišljenj in predlogov, kar dokazuje visoko zavest in široko razgledanost našega delovnega človeka. Enolič-nost in »linijaštvo« se umika sproščenosti, borbi mišljenj in po-gledov na določene probleme ter pojave.

Ko razpredam misli o letošnjih občnih zbora, imam pred očmi

Za čas od 1. do 11. marca

Nestalno vreme s pogostimi padavinami (sneg do nižin) in ohlaiditvami.

predvsem nekaj: Bojazen pred napako na eni strani ter domala zlonamerno iskanje napak na drugi strani. Prvo pa ima vzroke v drugem, kajti bojazen pred dis-kutiranjem izvira od »zabijanja«, ki si ga lastijo nekateri, misleč, da imajo vso resnico in pamet v zakupu. Predsednik republiškega sindikalnega sveta tov. Stane KAVČIČ je nekoč dejal, da se imamo v socializmu pravico tudi zmotiti. Tisti pa, ki zmoti opazi, je dolžen s prepričanjem pomoto razjasniti na dostojni tovariški način. Se bolj pa je neupraviče-no to, da nekateri zgubljajo za-upanje v človeka, ki se je enkrat ali nekajkrat zmotil. Kdor zmote obravnava na zafrkljiv način ima samo eno željo — biti vzvišen nad množico in diktirati svoje mnenje vsem.

Pri kadrovskih vprašanjih, ki jih na občnih zbora načenjajo, bi se člani sindikata morali izogi-bati nezaupanja do mladih in pretirani veri v nekoč aktivne, zdaj pa dostikrat pasivne »vete-rane«. Edino vodilo pri izbiri no-vih vodstev naj bo sposobnost, prizadevnost in razgledanost, kaj-ti naša družbena stvarnost pozna le take razmejivne, ne pa meje med »starimi« in »mladimi«.

J. Plahutnik

Celje, 2. marca 1962
Leto XII. šte. 9
CENA IZVODU 20 DIN
GLASLO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO PODJETJE
»CELJSKI TISK«
ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

OSTRINA RAZPRAV NI ZNAK RAZKROJA

Primer »VELEZITARJA« je zgovoren dokaz, da se del naših ljudi še ni otresel pre-živelega mišljenja. Tokrat ne bom govoril o razpravah v tem podjetju, temveč o razpravah o njem.

Subjektivni in objektivni vzroki, ki so pri podjetju »VELEZITAR« sprožili z ne-katerimi napakami živo po-lemiko, kažejo ravno na-sprotno stanje od tistega, ki ga temu kolektivu sbešajajo nekateri konzervativni in družbeno-politično nerazviti kritiki.

V omenjenem podjetju so bile napake, ki so bile zara-di posebnih okoliščin postav-ljene bolj v ospredje. Casopi-sni prispevki so v večjem delu bili usmerjeni v prika-zovanje nespornega dejstva, da so v tem kolektivu veči-noma dobri in politično zreli ljudje. Zakaj?

Zato, ker so razpravo tako ostro zastavili in nadalje-vali!

Zvedeli smo, da se sreču-jejo člani kolektiva na tere-nu z ljudmi, ki se posmehljivo obračajo nanje s vpraš-anji, češ, kaj ga pa lomite? Z upravičenostjo predvide-vam, da so med temi »pos-mehljivci« tudi taki, ki bi jim morali postreči z izre-kom:

»Pometi najprej pred svo-jim pragom!«

Zelo zgrešeno je namreč mišljenje, da je tam, kjer pride do razčiščevanja raz-nih zadev, kjer pride do ost-rejših razprav do borbe mnenj, vse narobe, da je tam razulu in razkroji. Beseda razkroj je zelo zgovorna. Z medicinskega stališča pome-ni razpadanje od znotraj. Nekaj podobnega je tudi v našem družbenem pojavu. Močna reakcija na nek ne-gativen pojav je ravno do-kaz, da se »telo« v glavnem zdravo.

Razčiščevanje mnenj in pojmovanj je ravno tista prava moč našega sociali-ističnega demokratičnega si-stema. Tam, kjer je vedno vse lepo mirno in navidezno gladko tekoče, bi dostikrat lahko našli mnogo še hušjih napak in politično zelo ne-zavzete subjektivne sile.

Pri »VELEZITARJU« so živo razpravljali in razčistili večji del vsa sporna vpraša-nja. Povzročitelji napake, ki je bila povod za ostre raz-prave, bodo poklicani na od-govornost in bodo tudi kaz-novani. Če pa se bodo, bodo ponovno naletele na zavest-ne subjektivne sile.

J. Krašovec

NA PUSTNI TOREK
NAJ RO MASKIRAN —
VSAK CELJAN

VELIKO ZANIMANJE

za konference krajevnih organizacij SZDL v laški občini

Brez bistvenih sprememb, bi lahko rekli, če bi posnemali stereotipne izjave tlemenoslovcev. Glennov uspešni polet okoli Zemlje je dal Hruščevu priložnost za pismeni stik s Kennedyjem, Kennedyju pa za hiter odgovor, vendar to še ni dokaz, da bi bila volja za odstranjanje vojnih žarišč in ostankov druge svetovne vojne kaj bolj intenzivna. Pa če bi tudi volja bila ali če bi izrazi te volje bili nad vse prepričljivi, bi se pot do sporazumov zato še nič ne skrajšala. Toda Kennedy kot Ruska Hruščevljevo poslanico glede bodočega sodelovanja med obema atomskima silama v raziskovanju vesoljstva ocenila kot dobrodošel odgovor na prejšnje predloge ZDA. S tem sta hotela reči, da pobuda za tako sodelovanje ni sovjetska, ampak da tudi tu vodi Amerika. Preenstvo za usako ceno, tekmovanje, zraven pa strasti, ki ga spremljajo! Ali vendarle — vsaj izmenjava poslanic je bila nena- vadno hitra in ton priskrben. More- biti bo tudi pri teh dveh velikih zopernikih enkrat držalo, da lepa bešeda lepo mesto najde.

Tisti, ki jim je kruh politična analiza, pravijo, da ne smemo biti preveliki optimisti. Nekaj dni pred Glennovim podvigom je so- jetska vlada ponovno sporočila vsemu svetu, da je bila in da bo tudi v prihodnje na strani kuban- skega ljudstva in njegovega pra- vičnega boja. Obsodila je konfe- renco v Punta del Este in ame- riški pritisk na Kubo, češ, ne izvaža Kuba revolucije v ZDA, narobe, ZDA bi rade izvozile kontrarevolucijo na Kubo. »Naj državni ZDA ne pozabijo, da obstoje tudi države z nič manj ne- varnim orožjem.« Nevarno pa je voditi politiko s pozicije sile. Pred nekaj dnevi je Malinovski, so- jetski vojni minister, ponovno iz- javil, da miroljubna politika SZ ni znamenje slabosti.

Na drugem koncu sveta se ta- reta bloka v vedno širši fronti. V južnem Vietnamu so ZDA trdno odločene, da s pomočjo Diema okrepe pozicije SEATO pakta, to je svojih blokovskih pozicij. Kon- ferenca vojaških in političnih stro- kovnjakov v Pearl Harbourju je sklenila, da bo pomoč zoper Viet- kong še večja kot doslej.

Na bližnjem vzhodu si ameriška diplomacija prizadeva, da bi spre- menila neutralistično smer večine teh dežel. S pomočjo angleških agentur se ne ustraši nobenih sredstev od običajnih spletk do gospodarskega pritiska in do vo- jaških pučev. Situacija, pravijo, da je taka kot pred sušsko krizo. Da je na delu, vztrajnem in dalj- noročnem tudi vzhodni blok, se vidi iz tega, da je SZ s Sirijo skle- nila obsežen gospodarski spora- zum in da je zadeva s cionizmom in Izraelom kot negativnim fak- torjem, s katerim je povezana A- rabska liga, postala aktualna prav v tem času. Za Zahod tudi ni vseeno, če se ocenjuje situacija v Turčiji takole: »Turki so zoper komunizem, ker je pač ruski, raz- mere pa so za komunizem zrele.« Gursel in Ineni jim nista kos.

Ali bo kos razmeram de Gaulle v Franciji? Po sedmih letih sto- jimo zdaj pred okvirnim spora- zumom med FLN in Francijo. Sporazum še ni znan in je do njega prišlo v največji tajnosti. De Gaulle se je končno moral od- ločiti, toda istočasno je prišel pred Zahod in k Hruščevu s ponovno zahtevo, da stopi Francija v atom- ski klub. Prej je stopil še teta à teta k Adenauerju in oba starca sta soglašala, da zahodna integra- cija še ne pomeni zatona obeh ve- likih nacionalnih sil. Adenauer se je pri tem zaklel, da Nemčija v 17 letih ne misli dvakrat kapitu- lirati, da je dovolj, če je vojno po svoji krivdi enkrat izgubila, de Gaulle pa ga je pri tem podprl, da bi iz položaja za Francijo čim več pridobil. Ali je slep in gluhi ali pa realist z vizijo, se vprašu- jejo nekateri analitiki. Na Aden- auerjevi strani ga drži nedvomno tudi strah pred ljudstvom na le- vici. Svetovno javno mnenje je zato polno odmevov iz Francije, nekoč vodilne evropske države, katere glavno mesto Pariz se je dve stoletji s ponosom imenovalo glavno mesto sveta.

T. C.

Pred kratkim so bile tudi v laški občini končane konference krajevnih organizacij SZDL, za katere je bilo izredno zanimanje. Ni naključje, da so na teh zborih govorili o konkretnih problemih, ki tarejo posamezne krajevne pa tudi občinsko skupnost.

Skoraj povsod so zelo slabe ce- ste. Ljudje so bili navajeni, da so doslej od občine samo zahtevali, ničesar ali malo dali sami. Toda občina lahko prispeva v te na- mene samo toliko, kolikor zmore. Tega se marsikje dobro zavedajo, zato so ponekod že sprejeli sklep o uvedbi samoprispevka itd.

Na Vrhu nad Laškim so se odlo- čili za tako obliko sodelovanja pri gradnji prosvetnega doma. V te namene so zbrali že nad sto kubikov lesa. Gradbeni material so si zagotovili tako, da so s pro- stovoljnim delom porušili v Laš- kem neko staro zgradbo. Razen tega se nekateri člani zadruga- nega sveta ogrevajo, da bi hkrati s to gradnjo rešili tudi problem skladiščnih prostorov za kmetij- sko zadrugo.

V Brezi menijo, da bi morali dvema učilnicama pri šoli letos dodati še eno. Istočasno pa naj bi dobili še prostore za tehnični pouk ter šolsko mlečno kuhinjo. Prav tako bo treba urediti pre- skrbbo z živili in ostalim potroš- nim blagom predvsem zaradi te- ga, ker je trgovsko podjetje Izbi- ra ukinilo tamošnjo poslovalnico zaradi neprimernih prostorov.

V Laškem so največ govorili o pekarni, ki je že zdavnaj odslu- žila, a še navzlic temu posluje. Za novo pekarno so uredili že načrte ter preskrbeli lokacijo, na- daljnja dela pa so zaradi po- manjkanja sredstev zastala. Mi- mo tega so Laščani predlagali, da bi morali letos urediti mesto, ga olepšati ter še zlasti končati de- la pri parkih in nasadih.

Na konferenci v Marja gradu so živahno razpravljali o sode- lovanju občanov, oziroma članov SZDL v družbenem upravljanju.

Rekli so, da bi morali imeti tak krajevni odbor, ki se bo redno sestajal in sproti reševal vse na- loge. Sicer pa so še dejali, da bi se moralo delovno področje kra- jevnega odbora razširiti tudi na zdravstvo, socialno politiko šol- stva in kulturo. Močno so grajali premajhno aktivnost občinskih odbornikov. Tako so imeli dva zbora volivcev. Zato so predla- galli, da bi se naj zbori volivcev sklicevali vsaj enkrat na četrt le- ta. Zelo kritično so se dotaknili informativne službe. Predlagali so, naj bi v občinskem merilu začeli izdajati bilten, ki bi infor- miral državljane o delu ljudskega odbora in občinskih političnih or- ganizacij. In končno, grajali so tudi dejstvo, da še doslej niso v Laškem uredili prostora za ži- vinske sejme. To bi morala ne- mudoma rešiti kmetijska zadruga, saj se tudi pri njej stekajo sredstva za ureditev sejmišča.

T. K.

Predlogi in želje

V pripravi na redni obračun dela je predsedstvo Celjske tu- ristične zveze izvedlo med turis- tičnimi društvi na območju celj- skega okraja anketo, s katero je hotelo zvedeti za mnenja in pre- dloge osnovnih turističnih organi- zacij glede specifičnih problemov, pa tudi za njihove pripombe na delo okrajne turistične zveze.

Zanimivo je, da je tudi ta an- keta opozorila na znano in nič kaj razveseljujoče dejstvo, da imamo med 25-imi turističnimi dru- štvi nekaj takih, ki nosijo samo ime, v delu in življenju pa jih ni čutiti. To še zlasti velja za društva v Podčetrniku, Zrečah, Šoštanju in še za nekatera, ki na anketo sploh niso odgovorila.

Med pripombami in predlogi, ki so jih dala turistična društva zasluži posebno pozornost kriti- ka in vprašanje društva iz Bistric- ce ob Sotli, zakaj se v turističnih prospektih Obsotelje sploh ne omenja. Medtem ko turistični de- lavci iz Braslovčev prosijo za po- moč pri urejanju umetnega jeze- ra, ki bo za nadaljnji razvoj turizma na tem območju velikega pomena, pa se v Dobrni zavze- majo za nadaljnji obstoj kredito- v za opremljanje zasebnih turis- tičnih sob. In kot že nešteto- krat poprej so tudi to pot pono- villi staro željo po modernizaciji ceste iz Višnje vasi proti Dobrni.

Tudi na Frankolovem jih žu- lijo turistične investicije. Ker še zmeraj ni rešeno vprašanje fi- nansiranja teh del, bi naj po mne- nju tamošnjega turističnega dru- stva ustanovili pri Celjski turis-

tični zvezi poseben sklad za da- janje posojil za izvajanje manjših turističnih investicij. Želijo pa si še več ekskurzij za turistične de- lavce.

Turistično društvo v Mozirju je opozorilo na nujna regulacijs- ka dela na Savinji, ter na obno- vo jezov. Mar ni razumljivo, da se zavzemajo za nadaljnjo gradn- jo ceste proti Logarski dolini? Tu pa so začeli tudi z akcijo, po kateri naj bi gospodarske organi- zacije in drugi gradili na območ- ju Zgornje Savinjske in Zadrče- ke doline svoje počitniške domo- ve. Pobuda zasluži vso podporo, vendar se zdi, da bo treba pred tem še izdelati regionalni načrt, saj trenutno ni niti znano, kje naj bi stali takšni domovi.

V Rimskih Toplicah nujno po- trebujejo nov gostinski ali celo manjši hotelski obrat. Tu bi se radi modernizirali ceste proti Zidanemu mustu in Hrastniku. Njihova želja pa je, da bi imeli brzovalski postanek tudi na njih- ovi postaji, če drugače ne, vsaj v glavni sezoni.

Turistični delavci iz Solčave se znova pritožujejo na račun izred- no slabih avtobusnih zvez. Do Ljubnega še nekako pridejo, na- prej pa silno težko in po večur- nem čakanju.

V Velenju imajo zaenkrat vsaj najnujnejše objekte; zdaj pa po- trebujejo nekaj več turistične propagande.

-an

Novi telefonski govorniki

Kot vse kaže, bomo v Celju vendarle dobili dve javni tele- fonski govornici in to na pre- delu, ki je močno naseljen, a ima zelo slabo mrežo telefonskih na- ročnikov, to je na Otoku. Prvo govornilnico bodo postavili na Ljubljanski cesti, nedaleč od Oj- strice, drugo pa na križišču Čo- pove in Trubarjeve ulice.

Priprave na tombolo

Posebni odbor Počitniške skup- nosti pri Občinskem sindikalnem svetu je že določil okvirne zna- čilnosti letošnje tombole, tretje po vrsti, ki bo prvo nedeljo v juniju. Namesto na letališču v Levcu bo letošnja tradicionalna tombola na Teharjih pri Mlinar- jevem Janezu. Računajo, da bo vsega skupaj okoli dvajset glavnih dobitkov. Glavna tombola bo Fiat 600, sicer pa bo med glavn- mi dobitki še več strojev in po- dobno. Vrednost vseh dobitkov bo znašala 4,8 milijona dinarjev.

OBČNI ZBORI sindikalnih podružnic

Te dni so se na območju mozir- ske občine začeli redni letni ob- čni zbori sindikalnih podružnic. Od 25 podružnic jih je doslej že pet imelo občne zборе; ostali pa bodo do konca marca.

-er

Letne konference krajevnih organizacij So- cialistične zveze na območju celjskega okraja so v glavnem sončane. Že prve analize so po- kazale, da so na splošno zelo lepo uspele, da so bile dobro obiskane in kakovostno dosti boljše od prejšnjih. Gotovo je, da so bile tudi priprave za te pregledne enoletne dela bolj skrbne. Se- veda pa pri vsem tem ne kaže podcenjevati za- nimanja državljanov za obravnavanje in reše- vanje najrazličnejših problemov prav s pomočjo najbolj množične politične organizacije. Zani- mivo je, da so na teh zborih, pa tudi v podežel- kih krajih, manj govorili o davkih, katastru in podobno, zato pa z veliko večjo zavzetostjo o gospodarskih in komunalnih vprašanjih, o pro- blemih šolstva, zdravstva itd. Prav tako so na konferencah organizacij SZDL v industrijskih središčih pogostokrat padale besede in kritične pripombe na račun pomanjkljivosti pri delitvi osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah. Vse to kaže, da so občani, zlasti pa člani Socia- listične zveze, pokazali več zanimanja za ta vprašanja, ki posredno ali neposredno vplivajo na razvoj in napredek kraja ter komunne.

Navzlic vsem tem pozitivnim ugotovitvam pa so se tu in tam vendarle pokazale nekatere sla- bosti, ki dajejo misliti, da nekateri ljudje in or- gani, na srečo zelo maloštevilni, podcenjujejo delo in vlogo politične organizacije. Bili so pri- meri, zlasti v celjski občini, da so konference krajevne organizacije SZDL med samim pote- kom preimenovali v zbore volivcev samo zato, da bi občani izglasovali privolitve za povečanje občinskega prometnega davka in še nekaterih občinskih dajatev. Nič kaj razveseljuje pri ugo- tovitvah, da člani širšega političnega aktiva niso bili najboljše seznanjeni z osnovnimi smernicami letošnjega družbenega načrta občine in da so prav zavoljo tega prišli v zadrego in dajali ne- gotove odgovore. Nekaj kritičnih pripomb je padlo tudi na račun gospodarjenja na kmetij- skem gospodarstvu Lava. Na sploh pa se je uve- ljalo še mnenje, da Socialistična zveza premalo obravnava probleme v komunni in da so neka- tere krajevne organizacije v glavnem zadolže- ne le za tehnične priprave za izvedbo zborov vo- livcev.

Na konferencah krajevnih organizacij v šentjurski občini so v pretežni meri govorili o razvoju kmetijstva ter nalogah in perspektivah kmetijskega kombinata. Nič manj aktualna ni bila debata o problemih industrijske proizvodnje. Da bi zmanjšali število bolenj tako imenovanih polproletarcev, so v Šentjuru uvelja- vili obvezno ambulantno zdravljenje. Sleherni bolnik mora po sklepu delavskih svetov pri Al- posu in Lesno industrijskem podjetju ležati v tej ambulanti. Računajo, da bodo s tem ukrepom zmanjšali število tistih primerov, ko so »bolniki« izkoristili bolniški dopust za delo na domačih posevstvih.

Glavna razprava na konferencah krajevnih organizacij SZDL žalske občine se je sukala okoli novoustanovljenega kmetijskega kombinata in okoli nekaterih ukrepov, ki jih je sprejel ljudski odbor. Na konferencah v konjski občini pa so več del razprav posvetili komunalnim problemom. V Ločah so med drugim govorili o nalogah krajevnega in šolskega odbora. Ker bodo pri tamošnji osnovni šoli morali dograditi dve učilnici in ker je v načrtu tudi gradnja sta- novanjskega bloka za učitelje, so občani poka- zali polno mero razumevanja in pripravljenosti, da pri tej akciji sodelujejo s prostovoljnim de- lom, oziroma prispevki v kakršni koli obliki. To akcijo pa bo podprl tudi kolektiv oprekarne, da ne govorimo o denarnem prispevku ljudskega odbora v višini devetih milijonov dinarjev.

V šoštanski občini so veliko razpravljali o nekaterih organizacijskih vprašanjih, o delu kluba- ov, o prostorih krajevnih organizacij in tako dalje. Precej pa je bilo govora še o nalogah, ki jih predvideva letošnji družbeni načrt in o de- ležu vseh občanov pri izpolnjevanju zahtevnih nalog. Kakor prejšnja leta, računajo tudi letos opraviti nekatera večja dela s pomočjo prosto- voljnih delovnih akcij. Ta oblika v šoštanski občini ni nova in je zlasti v Velenju rodila pre- nekatere posnemanja vredne rezultate.

Spričo škode, ki jo je povzročila Savinja, ko je prestopila bregove, so na mnogih konferen- cah v mozirski občini kritizirali ne samo Vodno skupnost temveč tudi republiško upravo za hu- dournike. Prav tako umestna je bila kritika, ki je letela na tiste kmetijske tehnike, ki so delo na terenu zamenjali za aktivnost v pisarnah. Na območju ob gornjem toku Savinje in Drete pa imajo velike težave še v šolstvu. V Gornjem gradu in Novi Štifti primanjkuje stanovanj za učitelje, nekaj pikrih pa je šlo tudi na račun nekaterih zdravstvenih ustanov ter Gozdnega gospodarstva v Nazarju.

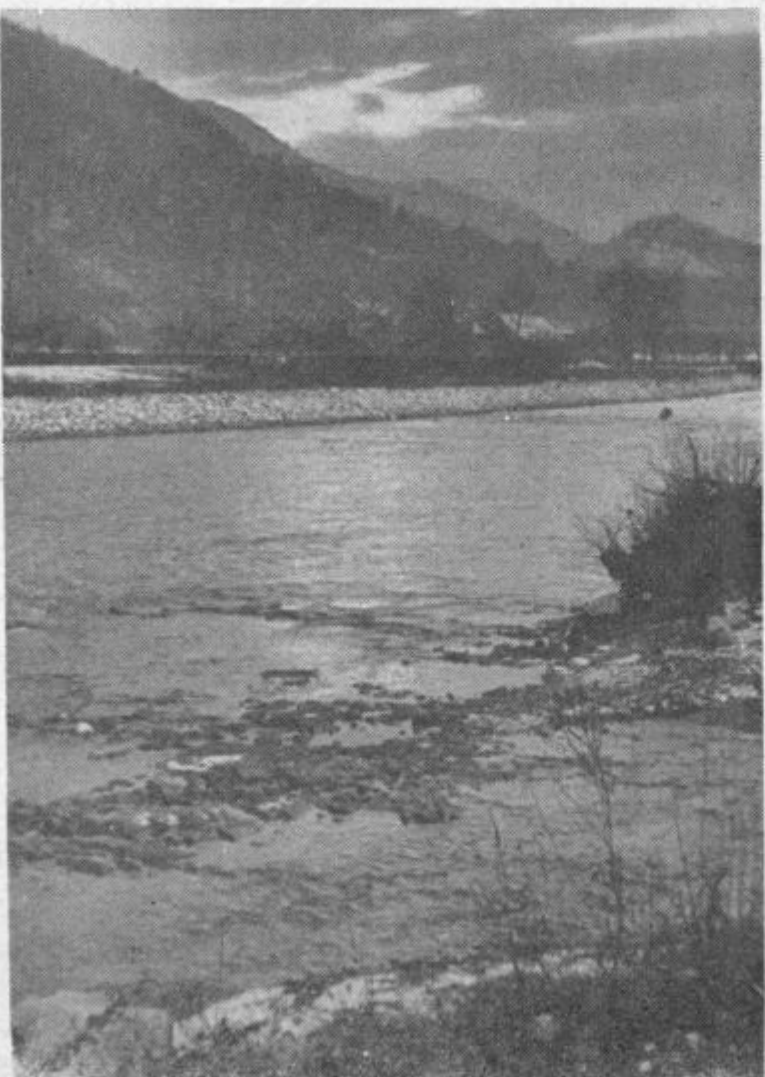
Zelo živahne so bile konference na območju šmarske občine, pa ne samo zaradi debate o na- logah novoustanovljene zadruga, temveč tudi za- radi pomanjkljivosti v katastru itd. V Kostri- vnicah so se izrekli za prostovoljno delo pri dogra- ditvi šole samo zato, da bi ne prišlo do tretje izmene šolskega pouka. Kaj pa je z gradnjo šole v Lesičnem? Ali je res, da lokacija ni bila najbolj izbrana? Kako pa je bilo z adaptacijami šol v Rogaschi Slatini ter zakaj so novo šolo lo- cirali pri Križu in ne v Slatini, so bila vpraša- nja, ki so jih zastavljali člani SZDL. Pa ne samo vprašanja, v njih je bila tudi obsodba in kri- tika.

? Vprašujemo ?

Ali je res, da kmetijska sočakov odškodnine. Ali je to res?

-0-

Na nekaterih konferencah krajevnih organizacij SZDL v šmarnski občini so obojali neurejene razmere v kata- stru. Ponekod so celo zatrje- vali, da že nekaj let plaču- jejo davek na zemljo, ki so jo oddali socialističnemu sektorju. Ali je to res?

mar

Ob Savinji. — Foto Zdravko Vid

S skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje

Pobudniki za odklanjanje slabosti

V ZADNJEM ODOBJU, ZLASTI SE LANI IN NA ZADNJEM ZASEDANJU SMO LAHKO OPAZILI IZREDNO RAZGIBANOST OKRAJNE SKUPŠČINE ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE. ČLANI SKUPŠČINE SO DEJANSKO POSTALI OBLIKOVALCI IN INICIATORJI POSEBNIH AKCIJ, KI KORISTIJO ZAVAROVANEC, RAZVOJU SOCIALNEGA ZAVAROVANJA TER POBUDNIKI ZA ODPRVLJANJE VSEH ONIH SUBJEKTIVNIH SLABOSTI, KI ZAVIRAJO SE USPEŠNEJŠE DELO.

ni tehnološki postopki, neustrezna organizacija dela, neupoštevanje varnostnih predpisov in nepoznavanje mehanizma ter delovanja posameznih sodobnih strojnih naprav). Če bi odpravili te slabosti, bi mehanizirana podjetja v vseh primerih zabeležila upadanje nesreč. Kajti sodobni stroji in novejša mehanizacija posveča posebno skrb zaščiti delavca pri delu.

Opozorjanje na napake

Udeleženci zasedanja skupščine so tudi opozorili na posamezne negativne ekscese v zdravstveni službi in preventivni dejavnosti v gospodarskih organizacijah. Menili so, da je potrebno v teh primerih obsoditi ljudi, ki so pre-

korčili osnovne moralne norme in pozabili na svoje osnovne dolžnosti, za katere jih kolektivi ali pa skupnost dejansko nagraduje. Tako so tudi predlagali, da se kolektivu rudnika Laško in kolektivu Zdravstvene postaje na Polzeli pošlje odprto pismo z javno grajo ravnanja odgovornih oseb. Sodiijo namreč, da je pri zadnji tragični nesreči v Laškem rudniku izgubil življenje osemnajst letni rudar zaradi tega, ker prehodi niso bili urejeni po obveznih predpisih, tako da je mladeniča v preozkem prehodu oskornja lokomotiva stisnila ob zid. Istočasno pa je predstavnik polzelske Tovarne nogavic predlagal tudi odprto pismo kolektivu Zdravstvenega doma, kjer so se pokazali neprimerno visoki osebni dohodki, ki jih pač ni možno opravičiti.

-mi

Razburjenje v dolini

V celjskem gledališču igrajo znano delo Ivana Cankarja »...v dolini Šentflorjanske«, vendar je večje razburjenje »v naši dolini« povzročila uradna izjava prodajnega oddelka tovarne »Tomas« v Kopru, ki napoveduje zvišanje cene Spačka na 1 milijon 45.000 in Amija na 1 milijon 550.000 dinarjev. Kako tudi ne bi bilo razburjenja. Saj so naši ljudje vse bolj pristaši motorizacije: motorizem kot bolezen pa je zajela vse, staro in mlado. Zato tudi ni čudno, če povsod govorijo o tem sporu, čili, a si ga ne znajo prav razlagati.

Toda tolikega razburjenja ni povzročila nova cena Spačka, temveč predvsem pojasnilo, da bodo kupci morali na primer v Kopru dodati še 3 odstotke od cene za prometni davek na maloprodajo. Odstotek določajo komune same, vendar lahko ta znaša le od 3 do 8 odstotkov maloprodajne cene.

Od torej razburjenja. Kajti v Celju (podobno nameravajo napraviti tudi v ostalih občinah v celjskem okraju) bo prometni davek na maloprodajo znašal 6 odstotkov. To pa pomeni, da bo Spaček v Kopru kar za 30 tisoč dinarjev cenejši, Ami

pa celo za 45.000 dinarjev. Če k temu dodamo še obvestilo, da v tovarniški ceni ni vračunan prevoz, postane razlika še večja.

Izrabili smo priložnost in po seji Sveta za blagovni promet pri Občinskem ljudskem odboru v Celju naprosili predsednika sveta tov. Pibrova, da vam pove kaj o tem. Dejal je, da na tej seji o nastalem nesporazumu niso razpravljali, ker je obvestilo tovarne Tomas bilo objavljeno šele ta dan. Vendar pomeni razlika 30 tisoč za Spačka in za Amija 45.000 resen problem. Kajti to je že tolika vsota, da bi kupci vsekakor kupovali Spačke in Amije le v Kopru. Nesporazuma v posameznih občinah bi povzročila, da bi potrošniki iz vseh krajev Slovenije kupovali v Kopru tudi ostale dražje tehnične predmete — (avtomobile drugih znamk, televizorje, hladilnike in podobno). — Skratka vse one predmete, kjer razlika nanese precejšnjo vsoto.

»Vendar«, je dejal tov. Pirove, »lahko Celjane pomirimo, ker bo o spremembi odloka razpravljali občinski ljudski odbor v petek. Tako da bo tudi v Celju za avtomobile le 3% prometnega davka.«

-mi

Deficitnost

Okrajni zavod za socialno zavarovanje je tudi lani končal poslovno leto z negativno bilanco. Razlika znaša okoli 70 milijonov dinarjev. Vendar je značilno, da je to le povprečje za ves okraj. V posameznih občinah pa je slika dokaj različna. Tako je v celjski občini bilo kar za 91 milijonov dinarjev več dohodkov kot izdatkov, nasprotno pa v šoštanjski občini izdatki visoko presegajo dohodke — podobno je tudi v nekaterih drugih občinah. Ko so analizirali to stanje, so ugotovili, da obstajajo v okrajnem središču mnogi objektivni pogoji (predvsem izredno močna industrija, katere delež se bistveno pozna v dohodkih zavoda), razen tega pa tudi mnogi subjektivni činitelji, ki uplivajo na zmanjševanje izdatkov. Tako so v Celju zdravstvene usluge spričo ustrezne organizacije relativno najcenejše.

O tem vprašanju so člani skupščine živahno razpravljali, saj razlikovitost v posameznih občinah kaže, da deficit ni neizbežno zlo. Ta problem je zelo slikovito osvetlil gost iz Ljubljane, ki je

900.000 delovnih dni

Tovariš Kleč je svoje izvajanje prav tako osvetlil s podrobnimi številkami, ki dokazujejo, da je z ozdravitvijo posameznih subjektivnih slabosti možno bistveno zmanjšati deficitnost zavoda in ga končno tudi spremeniti v aktivno finančno stanje. »Vendar«, je dejal, »nujno potrebno bo, da bo skupščina ob obravnavanju vseh podrobnih problemov sprejela tudi ustrezne sklepe, ki morajo služiti kot osnova za akcijo«. Nadalje je govoril o izgubah zaradi nesreč pri delu. Pri tem je zaskrbiljujoč visok odstotek nesreč v laški občini, kjer se letno ponesreči domala vsak četrti delavec. Na drugem mestu sta Šoštanj in Šentjur. S tem izgubimo kar okoli 900 tisoč delovnih dni.

Zakaj tako?

Predsednik Okrajnega sindikalnega sveta tov. Jože Jošt je opozoril na nesmiselne razlage o negativnem vplivu mehanizacije na povečanje nesreč. Dejal je, da so pojmovanja, češ da se z mehanizacijo povečuje število nesreč, v bistvu zelo škodljive. Kajti dokaj jasno je, da je prav obratno. Take razlage pa navadno imajo namen, da bi se zakrili pravi vzroki naraščanja nesreč, ki so predvsem subjektivnega značaja (nepravil-

Posvetovanje o družbenem planu in proračunu

V okviru priprav za sprejem letošnjega družbenega plana in proračuna občine Mozirje je bilo pred dnevi v Mozirju širše posvetovanje s predsedniki vseh občinskih svetov, predsedniki krajevnih odborov in predstavnikov občinskih političnih organizacij. Na posvetovanju so se pogovorili o

vseh pomembnih nalogah družbenega plana. Osnutek plana predvideva, da bo vrednost družbene proizvodnje v občini porasla za 10 odstotkov, narodni dohodek pa za 11 odstotkov. Osnutek posveča posebno skrb razvoju gospodarstva in kmetijstva v občini. Za investicije je predvideno nekaj nad pol milijarde dinarjev. Proračun občine dosega 260 milijonov dinarjev, ali za 54 milijonov več kot lani. O družbenem planu in proračunu so razpravljali tudi na razširjenem plenumu občinskega odbora SZDL. Na zborih volivcev pa bodo občani razpravljali o planu in proračunu v prvi polovici marca.

-er

POSVETOVANJA V KOLEKTIVIH

V usnarskem kombinatu »KONUS« Slov. Konjice in v TKO Zreče so imeli pred kratkim sestanek predsednikov organov upravljanja (centralnega in obratnih delavskih svetov), dalje predsednika sindikalnega odbora in drugih političnih organizacij, na katerem so obravnavali gospodarske naloge v letošnjem letu. Posebej so se obravnavali vlogo organov upravljanja v ekonomskih enotah, saj na njih leži doberšen del odgovornosti za izvršitev proizvodnih in ostalih nalog podjetju.

Letna konferenca komunistov

Med prvimi so na področju konjiške občine izvedli letno konferenco ZKS v Vitanju. V delovnem poročilu in razpravi so ugotovili, da je bilo politično delo tega kraja v minulem obdobju dokaj razgibano.

V kratkem bodo imeli letne konference ZKS tudi v ostalih osnovnih organizacijah. Glavni poudarek bo povsod na izvrševanje sklepov in nalog III. plenuma ZKJ.

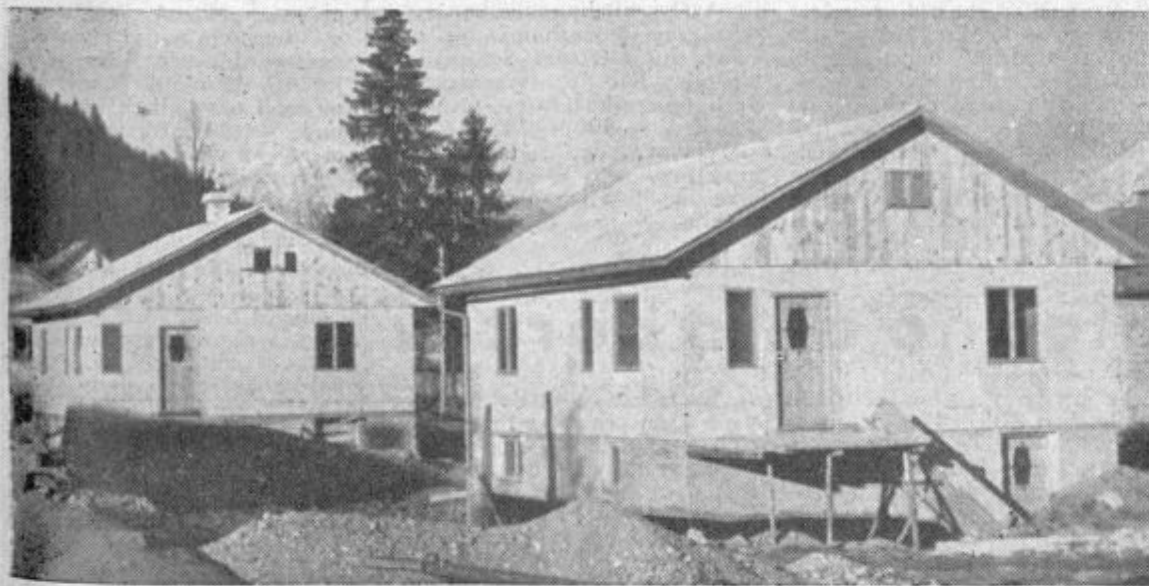
Plenum sindikata

Ta teden bo v Slov. Konjicah zasedal plenum občinskega sindikalnega sveta. Na njem bodo obravnavali razpravljali o političnih, kadrovskih in ostalih nalogah sindikalnih organizacij pri pripravah za letošnje volitve organov delavskega upravljanja.

Pred razpravo

Sredi marca bodo v konjiški občini zbori volivcev, na katerih bodo obravnavali letošnji družbeni plan in proračun občine. Ze pred tem bosta imela skupno sejo občinski komite ZKS in občinski odbor SZDL, da bi se na ta način tudi člani obeh političnih vodstev podrobneje seznanili z gospodarskimi smernicami v letošnjem letu.

Hiša za milijon dinarjev

V Kranju je tovarna »Iskra« mnogim delavcem pomagala, da so si postavili takšne lesene montažne hiše

Stanovanjsko vprašanje je pri nas še vedno zelo pereče, zlasti se spričo dejstva, da v zadnjih letih naglo naraščajo cene v gradbeništvu. Ze za najskromnejše dvosobno stanovanje je treba odšteti danes vsaj 2 milijona, za hišo pa bi moral imeti človek vsaj 4 ali 5 milijonov.

Skofjeloška tovarna »Jelovica«, ki že več kot 10 let izdeluje lesene montažne hiše, pa nam na tem področju odpira nekoliko svetlejšo perspektivo. Podjetje izdeluje več vrst lesenih montažnih hiš — od manjših z 2 sobama (45 m² površine) do večjih z 3 sobami (65 m²). Cene teh hiš pa so neprimerno nižje, če jih primerjamo z enakimi zidanimi stavbami, saj se gibljejo od 1 do 1,5 milijona. Največja montažna hiša z vso opremo velja točno 1.600.000 dinarjev. V »Jelovici« pa poudarjajo, da izkušnje iz drugih držav kažejo, da glede kvalitete med lesenimi in zidanimi hišami ni kakršnih bistvenih sprememb, čeprav je lesena znatno cenejša. Znano je, da grade ogromno lesenih montažnih hiš v ZDA, Švedski, Finski, Kanadi in drugih de-

želah, kjer so klimatski pogoji precej težji kot pri nas, pa take hiše kar krepko kljubujejo mrazu, dežju, snegu in vetru. Pri kolikaj skrbnem vzdrževanju je lahko tudi lesena hiša še po 50 in več letih kot nova. Njena prednost pa ni samo v znatno nižji ceni, marveč tudi v tem, da jo »zgradijo« — torej montirajo — v pičlih 4 dneh! Seveda so domače montažne hiše opremljene z vsem komfortom — švedsko kuhinjo, kopalnico, vgrajenimi omarami, boilerjem, parketom itd. Iznajdljivi lastniki si te hišice postavljajo na soliden betonski temelj in sami napravijo v kleti še garažo, drvarnico in druge prostore.

Zadnje čase je začela »Jelovica« te hiše od zunaj oblagati še s salonitnimi ploščami, tako da celo od blizu ne opaziš, da je hiša lesena. Zato ni čudno, da letos za te hiše zelo narašča zanimanje, zlasti v tovarnah, saj se podjetjem tako nudi možnost, da z razmeroma skromnimi sredstvi hitro rešijo stanovanjske probleme svojih delavcev.

P

22 PRIZADEVANJ - 22 USPEHOV

Pred dnevi smo obiskali industrijsko podjetje Savinja. Bili smo na obratu v Gaberju, v popoldanskih urah. V sindikalni sobi se je zbralo 22 delavcev lesne stroke. Polovica je bila iz podjetja Savinja, polovica pa iz lesnega podjetja v Rimskih Toplicah.

Preko 20 bivših borcev iz Celja in Rimskih Toplic je nestrno z značilno tremo pred izpiti čakalo na komisijo, pred katero bodo opravili izpit za ustrezno kvalifikacijo. Kmalu je tudi prišla, z njo pa kot gostje tudi predsednik Okrajnega odbora zveze borcev tov. Ivan Kovačič-Efenka, predsednik občinskega odbora ZB Ivan Mavc in direktor lesnega industrijskega podjetja Edi Gole.

Inženir Ivo Vrečar, direktor Zavoda za požarno varnost je vodil izpitno komisijo. Kar hitro so ugotovili, da so se k izpitu prija-

vili delavci lesne stroke obeh podjetij, ki so se več mesecev pridno pripravljali. Nato so se razdelili v manjše skupine, da bi ne motili eden drugega, kajti potrebno je bilo pokazati znanje iz petih predmetov. Razen tega pa še praktične sposobnosti in izurjenost.

Nas je predvsem zanimalo kako so člani Zveze borcev pripravljali prav za praktični del strokovnega izpita in za preizkušnjo o osnovnih znanjih lesne tehnologije, uporabnosti materiala in proizvodnih postopkih. Tega dela izpita so se udeležili tudi gostje, saj je bil to res najvažnejši del izpita, ki je še z oceno praktičnega dela pokazal koliko so pripravljeni delavci izkušeni in sposobni za opravljanje posameznih kvalificiranih del. Izpraševali so jih izmenoma strokovnjaki za posa-

mezna področja dela v lesni stroki. Med njimi tudi tov. Frane Končan, ki nam je tudi dejal, da je presenečen nad uspehom, saj so na izpitu delavci odgovorili na domala vsa zastavljena vprašanja. Veliko pa jih je vedelo prav vse, kar so jih vprašali.

Med temi je bil tudi delavec v skladišču hlodovine Miha Zafran. Odgovoril je na vsa vprašanja o tehnologiji raznega lesa, o značilnostih in načinih skladiščenja; vedel je tudi o vseh potrebnih požarnih in drugih predpisih za varnost pri delu ter predpisanih ukrepih in pripomočkih za zaščito delavcev.

Naslednji delavec je prav tako odgovoril brez posebnega premišljanja na vsa vprašanja o izdelavi furnirja, o proizvodnem postopku izdelave, o posebnostih v

proizvodnem postopku, vedel je vse o strojih za rezanje furnirja, poznal je tudi vse elemente proizvodnje in zlasti odlično vse one elemente, na katere mora delavec pri strojih še posebno paziti, da se ne bi furnir pokvaril.

Tako so se v tej sobi vrstili eden za drugim. 22 članov Zveze borcev — med njimi tudi tovarnišice — je pokazalo, da trud v preteklih mesecih ni bil zaman. Res ne, saj so tudi ostali člani izpraševalne komisije povedali, da so izredno zadovoljni z uspehom delavcev iz lesno predelovalne stroke. Tako tudi z vso upravičenostjo lahko zapišemo, da bo večmesečni trud teh delavcev koristil obema podjetjema, saj bodo še bolj strokovno lahko opravljali dela na posameznih delovnih mestih, za katere so si pridobili ustrezno kvalifikacijo.

M. M.

RUDNIK ZABUKOVCA NA POTI LIKVIDACIJE

(Iz razprave zbora proizvajalcev obLO Zalec o perspektivnem načrtu razvoja rudnika rjavega premoga Zabukovca).

Rudnik rjavega premoga v Zabukovci je sprva siabil finančnih razmer v zadnjih letih kakor sprico se težavnega položaja, v katerem se je znašel v pogledu dodatnih obveznosti po novem gospodarskem sistemu, izdelal elaborat perspektivnega razvoja, ki naj bi mu omogočil nado, tj. obstoj, in o katerem je najprej razpravljala svet za ind. ZALO Zalec, nato pa se zbor proizvajalcev. Elaborat je bil po vsestranskih analizah v celoti sprejet, s čimer je vsaj po tej plati vprašanje rešeno; zdaj gre samo še za sredstva.

Vzroki, ki so privedli do te edine možne rešitve, so predvsem v nizki proizvodnosti in slabih rudarsko geoloških razmerah slojišča, nadalje v tem, da je najboljše centralni predel slojišča že odkopan, v nekoncentriranem odkopavanju itd. Tako je vodstvo podjetja skupaj s samoupravnimi organi sklenilo, da preide na odkopavanje le tistih zalog, ki so rentabilne in ki omogočajo ekonomično obratovanje, s tem pa tudi na dolgoročno likvidacijo rudnika. Ekonomska utemeljitev, zapodena v elaboratu perspektivnega razvoja, daje naslednjo sliko: skupne zaloge premoga znašajo okrog 4 milijone 488 tisoč ton, od tega ostane za rentabilno odkopavanje 1 milijon 342 tisoč ton, in sicer 460 tisoč ton v tako imenovanem Ana polju (Kurja vas), ki pride v poštev za dnevni kop, ter 822 tisoč ton v Leonhardovem polju (varnostni stebri poslovnih zgradb) in ostali jami, predvideni za jamski kop. Odkopavanje navedenih zalog bi trajalo pri celotni proizvodnji 95 tisoč ton letno — 15 let, kar pomeni, da bi rudnik po petnajstih letih prenehal obratovati.

Ker pa v glavnem vsi ti premogovni skladišči niso odprti, bi jih bilo nujno odpreti in sicer za površinski kop še v tem letu, medtem ko bi jamska dela opravili do 1964 leta. V ta okvir sodi poleg nabave ustreznih tehnične opreme (buldožerji, vrtna garnitura, črpalke itd.) tudi ureditev nadkopov in prog, ceste za površinski kop ter bunkerja za rovni premog, za kar vse bi potrebovali (poleg vloženih lastnih sredstev) v tem letu 55 milijonov dinarjev, letno pa še 58 milijonov dinarjev. Za zdaj teh sredstev še ni, prispevali pa bi jih naj občinski ljudski odbor Zalec, okrajni ljudski odbor Celje in republika.

Nadaljnji ekonomski pokazatelji, ki te investicije popolnoma opravičujejo, so zlasti v tem, da bi uresničitev načrta povečala dohodek podjetja za okrog 110 milijon dinarjev letno, da bi lahko podjetje formiralo za okrog 24 milijonov skladov, ki jih zdaj nima, ter da bi se povečali tudi osebni dohodki za okrog 19 odstotkov, to je, od sedanjih 24 na 28 tisoč dinarjev. Hkrati s tem pa bi se seveda povečale tudi obveznosti rudnika do družbe, saj

bi od ustvarjenega amortizacijskega sklada v znesku 720 milijonov dinarjev (v letih od 1967 do 1965) ta odvedel 450 milijonov v občinski investicijski sklad ter s tem prispeval k izgradnji kakšne nove industrije.

Ce upošteva, na naposled, da bi rudnik v novih pogojih lahko občutno izboljšal kvaliteto premoga (ker je v omenjenih slojih več debelejših vrst), pri čemer bi enostavnejša proizvodnja dopuščala tudi nižjo ceno, in če upošteva mo ugodnosti glede tržišča, so v tem še dodatne utemeljitve teh investicij. In končno je važna okoliščina, da zaposluje rudnik okrog 800 ljudi in da znaša povprečna starost rudarjev 40 let,

Članstvo v središčih pada

Pregled lanskoletnega dela RK v občini Sočanj kaže poleg učinkovitih akcij, tečajev in lepega porasta članstva na podeželju veliko hibo v središčih — Sočanj in Velenje —, kjer je članstvo številčno padlo. Občni zbori RK, ki morajo biti končani do srede marca, bodo skušali najti odgovor na to vprašanje in podvzeti oblike za izboljšanje stanja.

Vendar pa padec članstva ne zanika same aktivnosti, kajti Velenjčani so ob katastrofi, ki je zadela prebivalstvo v severnem delu občine — Plešivec, Velnja — izvedli akcijo za pomoč oskudovancev, prednjačijo pa tudi v krvodajalski akciji.

Problem tiči v tem, da te ljudi, ki imajo občutek in zavest, da je pomoč potrebna in to dejansko tudi opravijo, velenimo, saj je simbolična članarina (četrprav se je dignila od predlanskega leta za 100 odstotkov) le dokaz organiziranega dela na tem področju. To je pa tudi važno predvsem zato, da organizacija RK lahko ob nujnih primerih ali akcijah ve, s kolikimi člani lahko deluje in kakšne naloge lahko izpelje.

Aktivnost RK se je kazala v glavnem v skrbi za mlečne kuhinje, da zboljša prehrano in da zajame čimveč otrok, daje z navesti vsaj moralno pomoč nastajajočim šolskim kuhinjam, zajema čim več vaške mladine v svoje vrste in jih vodi skozi zdravstvenovzgojne tečaje. Izkušnje kažejo, da tečaji v sedanjih oblikah niso več zanimivi in se jim vaška mladina odmika.

Program te najhumanejšje organizacije v občini Sočanj za letošnje leto je organizacija dveh 60-urnih tečajev za prvo pomoč. V središčih bi zajeli čimveč članov, iz vaških odborov pa bi vključili vsaj po enega zastopnika, da bi ta lahko nudil pouk drugim.

—ik

Plodno delo borcev

Te dni bo v sočanjški občini konferenca ZB, ki bo potekala v znamenju dela ZROP in ZVVI, t. j. v smislu združitve s tema dvema družbenima organizacijama.

Dosedanje delo občinskega odbora ZB je kljub neresenemu vprašanju prostora bilo uspešno. V letu 1961 so vključili v svoje vrste nadaljnjih 467 članov, ki prej zaradi različnih vzrokov niso bili člani. Na območju občine je še okrog 80 oseb, ki imajo pogoje za članstvo.

Lani so predlagali 1935 borcev, aktivistov in sodelavcev za 2.214 odlikovanj, po zadnjih informacijah pa kaže, da bo odlikovancev okrog 1740.

Posebno plodno pa je bilo delo občinskega odbora ZB v skrbi za članstvo. Preko 100 članom so pomagali do osebnih ali invalidskih pokojnin, pomagali aktivom ZB v podjetjih, da so člani prišli do ustreznih kvalifikacij in omogočili zdravniški pregled vsem članom ZB v občini.

Po vojni je bilo v skrbstvenem nadzoru odbora okrog 300 otrok padlih borcev ali žrtve terorja, sedaj pa jih je še okrog 49; vsi so v srednjih ali višjih šolah ali pa v uku. Odslej dalje se bo delo odbora spremenilo v skrb za otroke borcev, ki imajo težje socialne pogoje in jim bo pomagalo v obliki štipendij s strani gospodarskih organizacij, kjer so zaposleni.

Uspehi, ki jih je odbor dosegel v zadnjem času, so plod dobrega delovanja z organizacijo SZDL in z razumevanjem občine. Težave v dosedanjem delu pa

kar pomeni, da bi imeli v primeru kakšne drugačne rešitve opraviti s težkim problemom njihove zaposlitve.

dhr

Nesramnost nekega tehnika

Kdor je do nekoga nesramen, je verjetno tudi toliko pogumen, da za svojo nesramnost sprejme plačilo.

In čeprav ta oblika morebiti ni najprimernejša, me sili vanjo predvsem razlog, da ni nujno vedno obremenjevati sodišč; v ostalem sem bil poleg osebne žalitve deležen še žalitve kot javni delavec in to dvojje je menda dovolj, da je lahko tudi moja obramba javna.

Tehnik, ki se piše Jerko Bandič in ki je v službi pri celjskem gradbenem podjetju Ingrad, je prišel 20. februarja nekaj po tretji uri z nekakšno komisijo v blok 107. Komisija naj bi namreč pregledala stanovanja, se pravi, naj bi dognala to, če so se določene pomanjklivosti od pregleda prve in druge komisije nemara popravile same od sebe. Ker se niso in ker se na svetu nobena stvar ne popravi sama od sebe (če bi bilo tako, bržkone takšna komisija ne bi bila sploh potrebna), je ta komisija v mojem stanovanju, in morda še kje drugje, na vprašanje, če »ie kdo kaj popravljale, »naletela« na odgovor, da ne in na priponbo, da je takšen odnos malomaren (česar pač ni potrebno dokazovati).

Se preden pa sem stvar utegnil pojasniti (četrav je bila očitna že na ogled), se je oglašil tehnik Bandič, češ da »bom zopet imel snov za pisanje, da »bom lahko kaj zaslužile. Ko je poletje pristavil, da »ne znamo ravnati z vodovodnimi inštalacijami, kakor tudi, da »sem se po kolenih plazil za tem stanovanjem, je bila seveda mera polna in sem mu v tonu, ki ni bil enakovreden njegovega nekulturnega obnašanja, pokazal vrata.

O tem sem poletje obvestil vodstvo Ingrad, kjer sem izvedel, da tehnik Bandič tu ni dobil prav nikakršne pobude za svoj aroganten nastop, kar pomeni, da je po vsej priliki zastopal samega sebe — svoje notranje občutke, iz česar sklepam kvečjemu to, da se je morda hotel »maščevati« za neki članek, ki sem ga napisal in podpisal z edinim namenom, ker je govoril resnico! Ker pa se seveda članek ni nanašal nanj, je »nerodnost, ki jo je zagrešil tehnik, toliko bolj nerazumljiva. Zato sam mo kratek poduk:

Prvič, novinar si služi kruh s pisanjem člankov, podobno kakor si recimo gradbeni tehnik služi kruh z inspiciranjem gradbenih del. Vsa razlika je morda samo v tem, da si zasluži tehnik več kruha in da je novinarjev kruh bolj grenek od tehnikov!

Drugič, tehnik, ki očita nekomu, da »ne zna ravnati z vodovodnimi inštalacijami, si naj poišče in preštudira kakšno literaturo o tem, kaj je dobra in kaj slaba vodovodna inštalacija, pa naj potem na osnovi razumskih zaključkov premisli, preden bo kaj rekel!

Tretjič, to, da »sem se plazil po kolenih za tem stanovanjem, bi utegnilo sicer ilustrirati stanovanjsko stisko, vendar moram priznati, da je moj ponos zaenkrat še močnejši od klečeplazenja in da sem si tega stanovanja, če upoštevam samo zdravstvene vidike, še najmanj želel. Sicer pa sem prepričan, da je sam v neprimerno boljšem stanovanju, kajti če ne bi bil, je »otovo, da mu ne bi bila padla na um takšna božjepotniška terminologija, ker bi vedel, da je prehodno stanovanje že samo na sebi dovolj velika miločina!

Pa brez zamere!
DRAGO HRIBAR

Pleme domorodcev na Papuanskih otokih? — Ne, to so šegavi Velenjčani na dopustu v Fiesi v pričakovanju nove izmene. Mar ni to dovolj, da bo karneval uspel.

KARNEVAL - prvič v Velenju

MLADO TURISTIČNO DRUŠTVO V VELENJU SE JE LOTILO IZVEDBE KARNEVALA, KI NAJ BI POSTAL TRADICIONALEN. — PREDPUŠTNE ZABAVE ZELO DOBRO OBISKANE. — ZA USPEŠNO IZVEDBO KARNEVALA JAMČI POMOČ VSE DRUŽBENNO-POLITIČNE ORGANIZACIJE IN DELOVNI KOLEKTIVI.

Doslej v Velenju nismo imeli karnevala in bo letošnje pustno slavlje krst, ki mora biti po izjavah izvajalcev nepozabna predstava veselja za domačine in tuje obiskovalce.

Karneval bo pod naslovom »Kitajsko-albanska konferenca«. Prikazal bo albanske in kitajske dosežke na področju razvoja tež-

ke industrije, demonstriral prijateljske odnose in kvaliteten kader retorikov, ki bijejo borbo na življenje in smrt z nergači in zaviralci socializma na Kitajskem, kot so vrabci in podobno.

Karnevalski spored bo krenil ob 16. uri izpred restavracije »Jezero mimo rudarskega doma« do kulturnega doma v središču.

V sprevodu predvidevajo okrog 350 mask. Mnogo mask bo motoriziranih. Prireditelji so z našimi turističnimi podjetji sklenili, da bodo ta dan organizirali izlete iz raznih krajev Slovenije. Poleg

ogleda karnevala bo to obenem lepa priložnost za ogled novega Velenja in nešteti zanimivosti v sami okolici. Tu sem sodi gotovo ena najzanimivejših atrakcij — »rudnik v Velenjskem gradu«, t. j. v rudarskem muzeju.

Za uvod v karneval imajo v Velenju že od 17. februarja dalje vsako soboto in nedeljo predpušne zabave z maskami.

Pred karnevalom pa bo še izredno »lepotno tekmovanje« mask v prostorih Delavskega kluba. Posebna žirija bo ocenjevala maske ob zabavnih zvokih domačega plesnega ansambla.

Se nekaj, če ste v skrbah za masko, pridite, kajti v recepciji hotela Pake bo dovoljna količina mask na posodo.

—ik

Visoko »sprojektiran« dohodek

Na zadnji seji zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora v Zalcu je bilo med drugim na dnevnem redu tudi poročilo o izvršenih sklepih prejšnje seje, med katerimi se je en sklep nanašal na analizo osebnih dohodkov v projektivnem biroju Savinjavoprojekt. Občinski organ, ki je na pobudo zbora proizvajalcev dohodek preveril, je ugotovil, da so se ti v lanskem letu gibali od 114 tisoč din nazval, da pa so potem, ko so v biroju razdelili še preostanek od osebnih dohodkov iz 1960. leta, občutno porasli in dosegli povprečje 175, 83, 26, 24 in 17 tisoč dinarjev mesečno.

Istčasno pa je bilo na dnevnem redu še poročilo o naknadno predloženih pravnih odločitvah o delitvi dohodka, med katerimi je bil tudi pravilnik Savinjavoprojekta. Toda številke tu so bistveno drugačne, saj zneso recimo najvišji mesečni dohodek komaj 48 tisoč dinarjev ali celih 127 tisočakov manj od dejanskega zaslužka!!!

Iz primerjave med »teorijo« in »praksjo« sledi tedaj kontradikcija, ki poraja nekaj neizogibnih vprašanj:

— kakšen smisel ima pravilnik o delitvi dohodka, če ga imamo za to, da zadostimo golemu formalizmu?

— kateri so tisti razlogi, ki nas silijo, da skrivamo resničnost in jo hkrati uklepamo v tako nedolžni videz?

— kje je »zvočni zid« osebnih dohodkov in kje se začne »nadzvočna meja«? In tako dalje.

Ne zanikamo, da dandanes ni mogoče zaslužiti okrog

6.000 din na dan, kar zneso lahko tudi polovico mesečnega zaslužka (vse je odvisno pač od tega, kako kdo služi!), toda to, kar v tem konkretnem primeru malce moti, je poleg vprašanj še razmerje 1 proti 10,5, ki je za 2,5 boljše od tistega, ki ga je nekako osvojil republiški občni zbor sindikatov, s priponbo — za velike gospodarske organizacije! V žalski občini je to vsekakor izjemno razmerje, ne glede na to, da uživajo projektanti v širšem merilu v pogledu osebnih dohodkov izjemen položaj. Ker je pač tudi projektiranje izjemna panoga.

Drugo, kar velja s tem v zvezi naglasiti, je moralni odnos posameznika do višine osebnih prejemkov, to je sicer komični element v strukturi sodobnega človeka (kdaj je že kdo rekel, da je za kakšno delo prejel preveliko plačilo?), ki pa bi vseeno bil potreben zlasti tam, kjer ni drugih kriterijev, ki bi preprečevali premočno finančno težnjo proti neskončnosti.

In tretji tako imenovani činitelj je (za)vest, da delo, najsi bo fizični ali duhovni pojem človekove ustvarjalnosti, ni neizoprno, saj je celo časovno omejeno, in da si tudi zavoljo tega ne more lastiti neomejenega plačila. Vse dotlej, dokler bodo namreč obstajale še plače, ki so celo sedemnajstkrat manjše od te, o kateri govorimo, sedemnajstkrat večja plača ne bo imela stvarne utemeljitve!

dhr

»Vodovod« za kavo

Bral sem že o vsemožnih vodovodnih napeljavah, kot so za vino in celo mleko, nisem pa nikjer bral, da bi odprl pipo in bi si lahko v času službe ugasil žejo s črno kavo.

To pa je omogočeno našim rudarjem v jami, ki pri delu v težkih pogojih nujno potrebujejo nadomestek za odvečno izgubo vode. Poleg vodovoda za vodo je v celotni jami torej vodovod za kavo in to nekaj kilometrov dolg.

Nekoč so si žejo gasili s pijačo: jabolčnikom ali vinom. Ta čas je že pozabljen, toda skrajno težki pogoji (tudi do 36 stopinj Celzija) in težko delo terjata svoje.

Obenem pa so pred nedavnim uvedli za zdravje rudarjev še napravo, ki nadomešča višinsko sonce v mrkih, zimskih dneh. Rudarji se ga prav pridno poslužujejo in začuditi se, ko srečajo na cesti namesto zmučenih, vdrlih in mrkih obrazov lepo zagorele in nasmejane rudarje.

—ik

Turizem v Velenju na boljši poti

V soboto in nedeljo so bili vodilni člani potovalnih uradov KOMPAS, IZLETNIK, JADRANTURIST in SAP-BIRO gostje Turističnega olepševalnega društva Velenje in kolektiva Hotel »Paka« v Velenju. Po sprejemu so si gostje ogledali dvorano delavskega sveta na direkciji, dalje novozgrajene lokale: frizerski salon, delavski klub in bife. V Kulturne mdomu so jim predstavili velenjske »Svobode« razkazali dvorano in druge prostore.

Večer so preživeli na prvi predpušni zabavi v Hotelu »Paka«, drugi dan pa so si ogledali Rudarski muzej v velenjskem gradu, popoldne pa Hudo luknjo in ruševine šaleškega gradu.

Zvečer so se dogovorili o sodelovanju na področju turizma, opozorili na nešteto pomanjklivosti ter prevzeli za nalogo, da v bodoče vključijo mesto Velenje in lepo, razgibano ter zgodovinskih in naravnih znamenitosti polno okolico v program svojih rednih izletov.

Občani za razvoj komune

Obsoteljska pokrajina je do nedavnega bila skoraj nedotaknjena. Veliko so že napravili, da so odkrili gospodarske rezerve in jo okrepili, za to pa je treba vložiti mnogo sredstev. Tudi letošnji družbeni plan, ki ga pravkar snujejo na zborih volivcev, predvideva celo vrsto naložb, da bi pospešili razvoj in vsem gospodarskim vrstam dali vedno trdnjšo osnovo. Predvideno je, da bi v celoti investirali okrog 720.800.000 din sredstev, pri čemer bi lastna udeležba gospodarskih organizacij dosegla okrog 25 %. Skrbeti pa je potrebno tudi za negospodarske vrste dejavnosti, za kar bodo od celotne vsote porabili okrog 298 milijonov dinarjev. Posebno veliko sredstev bi potrebovali za gradnjo šol in popravilo starih šolskih stavb, toda prav tu bo težko kaj velikega storiti.

V industriji, ki je na Šmarškem ni dosti, je potrebno izvršiti celo vrsto obnovitvenih del. Steklarna v Rogaški Slatini namerava zgraditi še dve talilni peč, kjer bo znašala celotna vrednost 367 milijonov. V gradbeništvu bodo morali bolj mehanizirati delo, ki ga doslej opravljajo

v veliki meri še ročno. Tudi v gostinstvu bodo morali vložiti več sredstev in to tam, kjer so za to ugodni turistični pogoji. Letos nameravajo potrošiti okrog 31 milijonov naložb za gostinstvo največ za korenito ureditev gostišča na križišču v Podplatu.

Trgovina namerava sodobneje urediti svoje lokale, ki so ponekod prav slabi. Pravkar v Šmarju pri Jelšah preurejujejo špicerijski lokal v samopostrežno trgovino. Podobno bodo uredili tudi v Rogatcu. Jeseni bodo predvidoma pričeli graditi trgovsko poslopje v Podčetrtku, ker sedanjí lokal zares ni več primeren. Predvidoma bodo letošnje investicije v trgovini znašale okrog 40 milijonov dinarjev. Posebno pozornost posvečajo razvoju obrti, ki se zadnja leta ni najprimerneje razvijala. Z naložbo okrog 86 milijonov bodo skušali odpreti nekaj manjših obrtnih obratov, predvsem pa bodo razvili »Ključničarstvo« v Rogaški Slatini, ki že prerašča s svojo proizvodnjo v industrijsko podjetje.

Kmetijstvo je tista gospodarska vrsta, ki jo je najtežje razvijati, čeprav v obsoteljski pokrajini pre-

cej obeta. Letos bodo zaključili obnovo sadnih površin v Rogatcu, Škrbniku in Knežcu. Samo na Škrbniku pri Pristavi je sadovnjak, ki meri okrog 80 ha, kar predstavlja prav gotovo največjo sadno plantažo daleč naokrog. V Obsotelju, kjer so najugodnejši pogoji za razvoj živinoreje, nameravajo zgraditi hleve za živino in svinje. Vsekakor bodo načrtno širili družbeni sektor kmetijstva, ki bi se letos naj povečal vsaj za okrog 100 ha. V celoti bodo v letu 1962 investirali za razvoj kmetijstva okrog 187.500.000 din. Podvojili pa bodo tudi nasade jagodičevja, ki jih je največ na Kozjanskem.

Velikega pomena za nadaljnji razvoj šmarske občine je nedvomno predvidena modernizacija ceste Celje—Rogaška Slatina. Cesta je trenutno izredno slaba

in bi bilo težko še odlašati z obnovo. V tekočem letu bodo porabili zanjo okrog 100 milijonov samo za odsek, ki teče po ozemlju šmarske občine, iz republiških sredstev. Zdravilišče v Rogaški Slatini pripravlja načrte za osrednjo zdraviliščno stavbo. Obnovili bodo nekaj opreme, za kar bodo vložili okrog 62.000.000 dinarjev. Steklarska šola bo zgradila lastno talino peč z 22.500.000 dinarji sredstev.

Do prve polovice marca bodo zdaj območni zbori šmarskih volivcev in prav je, da se občani temeljito seznajajo z načrti, da vedo, od kod izvirajo sredstva za naložbe in se zavedajo, da je ureditev plana odvisna tudi od njihove zrelosti, zavesti, od razumnega sodelovanja v proizvodnji in upravljanju.

PREDPUSTNE SANJE

(Kozerija)

Bil je to velik, veličasten, vesel in najveselejši pusti karneval. Kakšna škoda, da sanjam v »črno beli tehniki«, ker bi sicer bil še očarljivo spektralen...

Ne vem, če so fiziki odkrili poleg ultra in drugih žarkov tudi »psiho« žarčenje. Jaz pravim, da so, kajti naše mesto je bilo obilno z najplemenitejšimi čustvi, ki so imela krepak prizvok prešernosti in burke (ne zamenjajmo izraza z rogovilasto pečno burkijo).

Zvrstil se je sprevod v čast veseljaškega in dobrohotnega princa Karnevala...

Na čelu povorke, tako terja sodobni čas, je bila motorizacija. Fičkot, Amiji, Recordi in Mercedesi so polzeli po ulicah. Toda to ni bila kolona heterogenega Avtomoto društva — bil je to sindikat prosvetnih delavcev.

Viharno vzklikanje je napovedovalo mimohod ljubljencev, ki jim ni para pod soncem, zmagovalcev, ki so ponesli slavo mestu ob Savinji v črni svet. Bili so to čisti amaterji in nesebični žogobri z lavorikami prakov Slovenije. Sinovi in hčere celjske Taliže so bili preobloženi z diplomami Prešernovih, Sterijinih in drugih nagrad...

Ko je povorka šla čez muzejski trg, se je cela vrsta ljudi, sicer s težkim srcem, toda s čutom dolžnosti, oddaljila v čitalnice nove Studijske knjižnice prebirati neizčrpen zaklad političnih ved. To je bila naša elitna tehnična inteligenca.

Mnogoštevilna družčina celjskih častilk brazilske kave je z dopa-

PRIJATELJSTVO PREKO JAJCA

Pošiljka jajc, ki je pred nekaj meseci prispela iz Holandije v Nemčijo, je bila povod za prijateljstvo dveh mladeničev.

Mladenč iz Holandije je namreč na neko jajce, ki ga je zapakiral, napisal svoj naslov. Jajce je prispelo med ostalo pošiljko v Nemčijo, kjer ga je kupil neki fant. Ker je bil na jajcu naslov, je fant za šalo napisal pismo. Tako sta si fanta začela dopisovati in fant iz Nemčije je pred kratkim obiskal prijatelja iz Holandije. Prihodnje leto pa mu bo »jajčni prijatelj« vrnil obisk.

denjem gledala mlada vitka dekleta v povorki brez sleherne senčice zavisti in brez črke ogovarjanja...

Na trgu pred Unionom je bilo nekaj simboličnih slik...

Po vzoru filma »Točno opoldne« sta se spopadla dobri in slabi kowboy; eden z ranca »Kinopodjetje«, drugi s kočarje »Filmskega gle-

dališča... Celjski funkcionarji so zaplesali s svojimi simboličnimi funkcijami »šostarsko polko«, pri kateri je vloga metle odigrala »rotacija«. »Celjski tednik« se je predstavil v obliki velikanskega hladilnika, kar pomeni, da ni nevarnosti, da bi se urednik in novinarji od tolikem dežju pohval pokvarili...

Lansiranje balona je bilo prav tako simbolično. Košara z dobrotami je pomenila standard, vsem pa je bilo kajpak popolnoma jasno, da je balon, ki jo je vzdignil v višave — produktivnost???

Na koncu je princ Karneval povabil svoje občane na veliko pojedino v nov hotel in podaril študentom vagon steklenine kot sklad za prosto razpolaganje...

Za karneval se vsak spremeni v tisto, kar želi biti. Ker pa so večinoma vse želje kovane v oblake, pravim, da so vse to bile le sanje...

V »Svobodi« premalo mladine

Te dni je začel s poukom v mladinski politični šoli nov oddelek. To so dijaki industrijske rudarske šole, 20 je mladih članov Zveze komunistov, 20 pa članov Ljudske mladine. Ob tej priliki smo obiskali upravnika te šole tovariša Toneta Petriča, predsednika ideološke komisije pri občinskem Komiteju LMS Šoštanj in ga prosili za nekaj pojasnil.

Kljub uspešnemu delu je vendarle čutili, da mladina premalo sodeluje v družbeno političnem življenju.

»Kako mislite to izboljšati?«

»Naš razvoj terja, da se mladina posveti proizvodnji, kar je in mora biti ena bistvenih dolžnosti mladega proizvajalca. Potrebe pa kažejo, da mladini manjkajo sposobnosti za reševanje skupnih problemov na terenu. Naša dolžnost in cilj so usmerjeni v to, da ponovno v polni meri vključimo mladega človeka v stanovanjsko ali krajevno skupnost. Mladina mora odigrati bistveno vlogo v družbenem samoupravljanju, da ne bo jutri v preveliki zagati, ko bo morala prevzeti že močno utrte poti.«

»Pravijo, da je v vrstah aktivne mladine zadnje čase

malo mladink. Je to res?«

»V okoliških krajih ni tako. Trdimo lahko celo, da je ženska mladina aktivnejša. O tem nam zgovorno priča delo aktivov iz Šmartna ob Paki, Podkraja in Topolšice. Težje pa je v Velenju in Šoštanju. Smo pa tudi tu začeli. Ravno te dni smo organizirali aktiv v hotelu Paka v Velenju, v načrtu pa imamo aktivna v frizerskem in krojaško-življskem podjetju. Ta mladina doslej sploh ni bila vključena in po vsej verjetnosti je to naša krivda. Lani je deloval aktiv mesta Velenja, letos pa nismo imeli niti letne konference.«

»V našem okraju bi morala kulturna dejavnost sloneti predvsem na mladih ljudeh. Kako to, da opažamo ravno nasprotno. V vrstah Svobode je malo mladine. Kje so vzroki?«

»Na to vprašanje bi odvrnil, da smo lani povabili predstavnike Svobod in prosvetnih društev na konferenco, a žal ni prišel nihče. Moje mnenje je, da bo morala Svoboda poiskati sodobnejše oblike dela. Na pokongresni konferenci bomo morali spregovoriti tudi o tem.«

-ik

Šmarska mlekarina, ki proizvaja dnevno do pet tisoč litrov mleka.

Mimogrede zabeleženo...

Mladinski politični šoli v občini Šoštanj se je v torek pridružil nov oddelek, in sicer 40 mladincev Industrijsko—rudarske šole v Velenju. Do ustanovitve je prišlo na pobudo predsedstva mladinskega aktivna Industrijske rudarske šole. Polovica tečajnikov je mladih članov Zveze komunistov.

Štrokove mame ni več

Na Prevorju je umrla Štrokova mama — velika junaška žena — krušna mama partizanov. Kolikokrat jih je nasitila.

Ni se ustrašila vojne vihere in ne sovražnikov. Preganjanjem je nudila zatočišče in varno zavetje pod svojim krovom in do konca ostala zavedna Slovenka.

Hvaležni smo jo pred dnevi spremili na zadnji poti in ohranili jo bomo v nepozabnem spominu.

C. R.

**CITAJTE
CELJSKI TEDNIK**

RASTLINA IMA SRCE

Prav hladno je bilo, ko je že gledoval trto, ki se zvija ob stbru. Smejal se je, ko je povprašal: »Daje dobro kapljico? Menda že, ker znate z njo ravnati. Tudi s trto moramo lepo ravnati, nežno kakor z živalco.«

»No, ta je pa dobra! Saj nima srca«, se je zasmehal dijak Zvonko, ki je bil na počitnicah.

»Veš, fant, rastlina ima srce!« se je nežno nasmehnil kmetijski tehnik Martin JAGRIČ iz Obsotelja. »Če z njo ne ravnaš lepo, ne da nič. Če si grob, se nagrčči, zvije, zbolí, in ne more roditi; kar bi človek rad. Rastlino je treba hraniti, sicer nima moči. Vi-diš, trto je treba rezati, ostržiti, sicer se v lastnem goščavju po-aneje zaduši. Ona bi dala rada čisti, toda preveč je ne smemo

obremeniti, ker ne zmore toliko sokov. Da, kri ima!« In smejal se je tako toplo, da je neugnani mestni fant skoraj preveč zardel.

»Vi ste pa radi kmetijec?« sem vpadel.

»To že!« je vzkliknil. »Kako ne bi bil? Delati je treba povsod, a najbolj živo je prav v kmetijstvu. Kmetijska proizvodnja je zelo napeta. Vлагаš, se trudiš, vendar nikoli nisi stoodstotno prepričan, da bo letina ugodna. Delati je potrebno in vedno slediti času. Zamude lahko povzročajo veliko škodo in prav teh se moramo vselej bati v našem združnem življenju. Jasno: predpogoj za uspeh je sodobno obdelovanje in spremljanje odnosi na vasi. S krpicami ne moremo več naprej, kmetovalci se bodo morali spri-

jazniti z rajonizacijskimi načrti in proizvajati kompleksno tisto kmetijsko kulturo, ki je gospodarsko zanimiva. Delati moramo z vso odgovornostjo in menim, da je prva dolžnost nas, ki delamo v združništvu, da površimo, ki jih imamo, obdelamo pravočasno in vestno.«

Pogledal je po dolini ob Sotli. Imensko polje prečka velik jarek, ki odvaža odvisno vodo ob poplavih. Letos bodo dela zaključena. Tudi ta zemlja bo potem lahko dajala več, če bodo pometno gošpodarili. Zemljo je potrebno negovati, riti po njej z železnimi plugi, jo posipati z gnojem, pestovati rastlinje, da bo rast pravilna: to pa je treba znati in čutiti menda res tudi s srcem. Di-jak Zvonko je poslušal in še dolgo potem je nekako zamišljeno

opazoval trto, ki je še stiskala rjave popke.

Vaje na snegu niso vedno prijetne, so pa potrebne. Vojakom nudijo možnost, da se navajajo gibati tudi v zimskih prilikah, ki zahtevajo večje napore in seveda tudi boljše fizično kondicijo. Kljub temu pa jim vaje na snegu nudijo tudi obilo veselja. V trenutkih počitka se razlega vojaška pesem in smeh na poligonih, kjer se vadijo.

Kritične perspektive

V razpravi o finansiranju šol in vzgojnih ustanov, ki jo je v soboto priredil občinski sindikalni svet, je bilo med drugim zaslediti tudi podatek, ki se je nanašal na celjsko Tehniško srednjo šolo. Podatek je sicer izšel v prazno, ker pač namen posvetovanja ni bil v reševanju problematike te šole, vendar se zdi vsaj toliko pomembno, da je vredno opozoriti nanj, ker se namreč tudi zdi, da je potrebno o njem razmisliti.

Tehniška srednja šola živi tako rekoč pod težo vprašanja — biti ali ne biti, kar pomeni, da je njen obstoj resno ogrožen. Ogrožen je predvsem zato, ker je lahko po zakonitih predpisih verificirana le tista šola, ki ima dve tretjini rednih predavateljev, medtem ko jih ima ta šola komaj eno osemnajstino, kar pomeni zopet, da ima enega rednega predavatelja in osemnajst honorarnih predavateljev. Takšno razmerje je seveda katastrofalno, ker prvič ne zagotavlja kvalitete pouka in ker drugič izključuje tudi podoben vzgojni vidiki. Kljub temu, da manjka poleg tega kar devet predavateljev na gradbenem oddelku, je celjska šola zaenkrat še priznana, toda kdo more zagotoviti, da se njen status, v kolikor bodo kadrovske razmere ostale nespremenjene, ne bo kdaj spremenil? To pa je vsekakor tisto, kar bi moralo siliti k razmišljanju še prej, preden bomo začeli z gradnjo novega poslopja, kajti vsota, ki je za to predvidena, presega 800 milijonov (s strojno in drugo opremo), kar nikakor ni malo. Urejevanje kadrovskega problema pa seveda ni mogoče prepuščati morebitni domnevi, da se bo z novim poslopjem rešil sam od sebe (ne glede na perspektivo), kajti če šola rednega kadra ne bo dobila že prej, ga ne bo imela niti potem, ker namreč za to pač ne zadoščajo lepi in sodobni učni prostori, temveč v prvi vrsti finance.

Ker imamo opraviti pretežno z inženirskim kadrom s solidnimi dohodki v gospodarskih organizacijah, bo reševanje toliko težavnejše in bo mogoče le, če bo redna zaposlitev na šoli nudila odgovarjajoče plačilo. Ni namreč verjetno, da bi kakšna drugačna varianta rodila kakšen uspeh.

dhr

S POLIC ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE

Birket-Smith K.: Putovi kulture. Opća etnologia. Zagreb 1960. S. 22019.
Denisov A. I. & D. I. Ignatjev & N. G. Paigunov: Länder der Erde. 2. Aufl. Berlin 1960. S. 21956.
Fromm E.: Sigmund Freud's Mission. London 1959. S. 21938/17.
Hartung R.: Textiles Werken. Ravensburg 1960. S. 22016/4.
Hughes D. J.: O nuklearnoj energiji. Beograd 1960. S. 21896.
Joesten J.: Nafta vlada svijetom. Zagreb 1960. S. 21975.
Kerschenshtein G.: Begriff der Arbeitschule. 2. Aufl. Leipzig & Berlin 1959. S. 21620.
Lewinson R.: Zgodovina seksualnosti. Ljubljana 1961. S. 21571.
Lukić R. D.: Tumačenje prava. Beograd 1961. S. 19611/24.

Maček O.: Izabrana poglavja iz medicine rada. Zagreb 1960. S. 22056.
Manhattan A.: Vatikan in dvajseto stoletje. Ljubljana 1961. S. 22035.
Peti kongres Socijalističnog saveza radnog naroda Jugoslavije. Beograd 1960. S. 22039.
Prokopios: Pod Justinijanovim žezlom. Ljubljana 1961. S. 21572.
Radunović D.: Merenje produktivnosti rada, ekonomičnosti i rentabilnosti na nivou preduzeća. Beograd 1961. S. 17167/8.
Solodovnikov V. G.: Meždunarodne ekonomske organizacije. Moskva 1960. S. 22091.
Jozefa Dicrena. Beograd 1957. S. 1579.
Sešić B.: Dijalektički materijalizam

REPRIZA V BENETKAH

Po vrsti razstav v tujini, med katere sodi tudi lanskeletna razstava v Benetkah, je Jože Horvat — Jaki pred dnevi tu zopet razstavljal v Galeriji 22. marca, »Motive« na naši sliki sicer ni od tam, prikazuje pa Jakija ob svojem delu v Nazaru.

Pohujšanje v dolini šentflorjanski

(Repertoarni in denarni problemi)

Nekaj dni pred odpovedano novo premiero je bila v celjskem gledališču tiskovna konferenca, ki je imela dvojni namen: informirati novinarje o pomembnem dogodku, hkrati pa opozoriti tudi na nekatera aktualna vprašanja o zvezi z materialnim položajem ustanove.

Kakor povzemam iz razgovora z režiserjem Jurkom Kislingerjem je bila gledališka predstava Cankarjevega Pohujšanja v dolini šentflorjanski, katere premiera bo noč, predvidena že za začetek sezone, vendar je zaradi bolezni v ansamblu in zaradi oboznanosti gledališča do dveh osakeletnih uprizoritev mladinskih del kasneje izpadla z repertoarja. Gledališče jo je uvrstilo v program zdaj, ker meni, da je ta tekst trenutno najbolj aktualen sprito problematike odnosa družbe do umetnika in umetnika do družbe, ki ga obravnava, pri čemer pa bo režiser, da bi bila uprizoritev dostopnejša sodobnemu gledalcu, skušal vnesti vanjo nekaj novih elementov.

Predosem se je z novo sezono celjsko gledališče znašlo v težavnem finančnem položaju, saj mu od odobrenih 38 milijonov dinarjev primanjkuje za osebne dohodke, ki so se povečali za 15 odstotkov, 5 milijonov dinarjev. Iz tega sledi, da ni sredstev tudi za vzdrževanje, lansko trinajsto plačilo pa je tako rekoč »požrl« kotel za centralno kurjavo, kar namreč takrat, ko so gledališče zidali, kotilo še ni bilo in je tisti, ki so ga dobili iz celjske bolnišnice, odslužil, pa so zato morali za mili-

jon tristo tisoč dinarjev nabaviti novega. Naslednji finančni pokazatelj so v povečanju avtorskih taniem od prejšnjih 20 odstotkov, deloma pa tudi v razmerju med prejetimi sredstvi in ustvarjenimi lastnimi sredstvi. Tako je recimo gledališče 1954. leta dobilo 23 milijonov dinarjev, pri čemer je ustvarilo 2 milijona lastnih sredstev in je od skupne vsote porabilo za osebne dohodke 12 do 13 milijonov dinarjev, vse ostalo pa za vzdrževanje, medtem ko je lani dobilo 38 milijonov in ustvarilo 11,5 milijonov lastnih sredstev. Ker so seveda med tem stroški porasli, je ta vsota kljub stari uradniški plačilni lestvici postala premala. V dopolnilo navajam še dva podatka: osnovna začetna plača znaša 16 tisoč dinarjev plus umetniški dodatek v znesku okrog 6 tisoč din, stare zaloge kostumov so izčrpane.

Kar je pri vsem tem zlasti pomembno, je okoliščina, da v takih pogojih ne bo mogoče zasesti sistematiziranih mest in sta v tem znamenju dva obetajoča študenta že odklonila angažma, poleg tega pa se bodo nujno pokazale posledice tudi v pogledu repertoarja, kar takšen koncept ne bo dopuščal uprizoritev z večjo zasedbo, kakor tudi ne rednega sodelovanja amaterjev, ker ti bremenijo plačni sklad. Odpadla pa bodo prav tako nekatera gostovanja, zlasti v krajih, kjer gledališče nima dovolj trdnih pogodb. Medtem ko je doslej dokončno odklonjeno, da bodo uprizorili namesto Celjskih grofov Millerjevo Smrt trgoveškega poletnika, se v zvezi z

zunanjimi sodelavci porajajo še nekateri drugi kot zgolj »finančni« pomisleki. Gre namreč za nekakšen antagonizem, ki je ovrget veljavno domnevo, da je sodelovanje amaterskih igralcev pri polklicnem gledališču koristno. Tako kot je pred leti veljalo mnenje, da gledališče s tem podpira amatersko dejavnost, se je zdaj pokazalo, da jo dejansko hromi, kajti amaterji povečini polje ne marajo več nastopati na amaterskem odru, o kolikor pa, terjajo za to plačilo! Tu pa se seveda amaterjem neha. In ker se tu amaterjem neha, je toliko bolj čudno, da se je celo v tisku (Delaška enotnost) pojavila nekakšna (hiper, ne hipo) teza, ki skuša konkretno, celjskemu Delavskemu odru prisilovati upravičenost do vsaj približno enakih finančnih zahtev kakor poklicni ustanovitelj, tedaj lahko takšna postavka izhaja kvečjemu iz tehtanja kva-litete obeh ustanov, pri čemer se seveda tehnična močno nagne v prid prepričanju, da ostaja pri vrhu vedno to, kar je lažje. Sicer pa bi bilo vsakršno ozporejanje nesmiselno, ker sta pač amaterizem in profesionalizem vsaj zaenkrat še dva zelo različna pojma. V kolikor pa bi ju kdaj skušali združiti, bi dobili še tretji pojem, ki bi našo gledališko kulturo kompromitiral in deloma celo diskreditiral, kajti boljše od polovničarstva je navsezadnje — nič! Ob vsem tem se horizont celjske gledališke problematike šele odpre.

dhr

Razprava zaradi razprave?

Nedavna razprava o finansiranju šol in vzgojnih ustanov ter o delitvi dohodkov v tem letu, ki jo je priredil občinski sindikalni svet v Celju, je potekala v znamenju očitne osebne prizadetosti prosvetnih delavcev, v znamenju dokaj resnih razmer, prav tako pa tudi v senci nekaterih nejasnosti, predvsem tistih, ki se nanašajo na sklad za šolstvo in na odstotek povečanja tako imenovane kvote.

Osnovne misli so bile namreč te,

● da je celjska občina glede povečanja sredstev za šolstvo na prvem mestu v Sloveniji;

● da se bodo ta sredstva povečala za 35,7 odstotkov;

● da bi bilo izdelati kriterije, po katerih bo sklad za šolstvo posameznim šolam ta sredstva delil, in kriterije, po katerih bodo šole izvedle notranjo delitev; nadalje

● kako izvajati priporočilo Zveznega izvršnega sveta, po katerem je povečanje sredstev namenjeno kritju večjih življenjskih stroškov, in doseči, da delitev ne bi bila linearna;

● kako izenačiti razlike med začetno in končno plačo;

● kako nagradjevati kvaliteto delo in tako dalje.

Medtem ko bo novi finančni položaj celjskega šolstva omogočil prehod na novo delitev dohodka v prosveti, pa se je pokazalo, da ta položaj še ni jasen, ker namreč še ni jasno, s kolikšno vsoto bo razpolagal sklad za šolstvo. Tako se poraja tudi logično vprašanje, če odstotek povečanja kvote drži! Kajti za šolski sklad je predvideno 48 odstotkov od proračuna, proračun pa še ni bil sprejet. Čeprav seveda ni bojazni, da ga ne bi sprejeli, ni mogoče izključevati kakršnih sprememb, ker dobivajo pač komune vse več pristojnosti, ne da bi dobivale tudi vse več sredstev! Gre potemtakem predvsem za to, da razpravljamo, ki izhaja iz nekaterih imaginarnih števil in ne iz konkretnih osnov, ni kaj več kakor razpravljati zaradi razpravljajanja. Takšen »lampulizem« pa, kakor je bilo mogoče razbrati tudi iz razprave, zavaja v začarani krog, ker so prosvetna vprašanja vsaj po teoretični plati dandanes jasna. Njih jasnost je zapodena v neenakopravnem družbenem položaju prosvetnega delavca — gledano v celoti, ne pa posamezno — toda ker je ta položaj že znana posledica našega ekonomskega razvoja, kar pomeni, da je splošnega značaja, ga seveda ni mogoče lokalno barvati in ga tudi ne rešiti ad hoc.

Eden izmed nadaljnjih problemov, ki ga je nakazala razprava, je v tem, da bi šole morale izdelati konkretne izračune finančnih potreb, na podlagi česar bi jim bilo lahko zagotoviti minimum, hkrati pa bi med njimi tudi lažje delili preostanek sredstev. Doselej teh izračunov še ni naredilo pet šol, medtem ko pri nekaterih šolah, ki so jih že dostavile, potrebe presegajo zmogljivost dajatev. Vzrok je predvsem v različni starostni strukturi učnih kadrov in v občutni potrebi po povečanju prejemkov začetnikom, če naj bo ta poklic vabljen.

To, kar je na posvetovanju še izstopalo, so bile napovedi nekaterih primerjav med osebnimi dohodki prosvetnih delavcev in dohodki nekaterih drugih služb. Tako znaša začetna plača na učiteljsko 17 tisoč din, medtem ko ima baje snailka v ambulanti 22

tisoč din. Istočasno je učitelj z 20 tisoč mesečnih prejemkov zapustil neko strokovno šolo, in šel k neki Svobodi, ker mu jih je ta ponudila 40 tisoč in tako dalje. Očitne anomalije. Anomalije, ki jim je pripisovati »beg iz prosvete«.

dhr

Posvetovanje s predsedniki šolskih odborov

Pred dnevi je bilo v Mozirju posvetovanje s predsedniki šolskih odborov vseh šol moziške občine, ki sta ga sklicala občinski svet za šolstvo in komisija za družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL. Na posvetovanju so največ govorili o vlogi in oblikah dela šolskih odborov v novih pogojih dela. Poudarili so, da se je vloga šolskih odborov z novim finansiranjem šolstva znatno povečala. Ko so govorili o finansiranju šolstva, so ugotovili, da so s sredstvi, ki so bila lani na razpolago, krili vse najnujnejše potrebe v šolstvu. Letos bo treba več sredstev. Upajo, da bo občinski ljudski odbor pokazal polno razumevanje. V nadaljevanju so govorili še o druževanju šol v občini. Poudarili so, da je pomembno, nekatere manjše šole priključiti večjim.

Anekdote

General Lavdon je nekoč pisal dvornemu vojaškemu svetu na Dunaj: »Prosim za dobrega zdravnika, kajti moji mazači spravijo več ljudi ob življenje kot Turki.«

Ko je nekoč predstavil maršal Lannes Napoleonu oficirja, ki je bil znan po svoji strahopetnosti, in dejal, da ima kroglo v telesu, se je Napoleon zasmejal in rekel: »Ta, pa krglo v telesu? Ali jo je pogoltnil?«

Ko je moral nekoč Sully dolgo čakati na sprejem pri kralju in je čez dve uri prišla iz kraljeve sobe lepota v zeleni obleki, je rekel kralju, ko je vstopil: »Vaše veličanstvo se mi ne zdi nič kaj zdravo.«

Da, moj dragi Sully, ni še dolgo, kar me je pustila mrzlica.

»Saj res! Ali ni imela zelene obleke?« je nedolžno vprašal Sully.

Celjan prvič v Celju

V soboto popoldne so v foyeru celjskega gledališča odprli likovno razstavo celjskega rojaka Andreja Ajdiča, to je, mladega slikarja, ki je že na začetku svoje poti vzbudil veliko pozornost.

Andrej Ajdič, Laščan po rodu, se je učil zlatarstva v celjski Zlatarni. Srednjo šolo za umetno obrt je končal v Ljubljani, od tod pa je odšel na Dunaj, kjer je diplomiral na Akademiji za grafiko. Tu je priredil tudi razstavo moderne grafike, s katero je doživel izreden uspeh, saj so jo v celoti odkupili.

Slovenskemu občinstvu se je Andrej Ajdič predstavil prvič v družbi mladih likovnih ustvarjalcev 1959. leta v Jakopičevem

Anekdota

Potniški parnik je zašel v tajfun. Kapitan je zgubil glavo, tekal je po ladij in vpil: »Pripravite se, ljudje božji, kajti čez dobro uro bomo vsi v nebesih!«

»Bog nas tega varji!« je obupano vzkliznil neki duhovnik.

Od repertoarne politike

Dragi urednik!

V zadnjem kajtu so se v našem kinotu pripetile ene take reči, katere se mi zdijo vredne publiciranja in zasluga enega honorarja. V repertoarni politiki, katere je dolgo poteka na najvišji ravni, kar se reče, da je zelo ravna, je prišlo do interesantne spremembe, ko kino ni dobilo enega filma, katerega bi moralo dobiti, da bi ga lahko predvajalo, zavolo česa je namesto njega dalo v izložbo pred Unionom napis, kateri se je glasil: ker nismo dobili filma, katerega bi ga morali predvajati, smo dali na snod NEKATERI SO ZA VROČE — odlična komedija in tako dalje, iz česa sledi, da so nekateri (namreč pri kinotu) zares za vroče, kar je sigurno posledica mraza in enih drugih faktorjev, kateri vplivajo in učinkujejo na repertoarno politiko. Na podlagi učestvilih kritik, katere spuščajo včasih obiskovalci kinota na račun prikrajšanja v svojem kulturno prosvetnem in zabavnem potencialu, ob čem največkrat mimoidejo ekonomsko situacijo kinota, kateri živi in se razvija od kinokart, kar se reče od cen, katere se niso postavljene na eno ekonomsko bazo, torej na podlagi takih kritik se mi zdi, da kritiziranje odpada glede na proizvodnjo teh filmov, kateri prihajajo namesto enih drugih, kateri ne prihajajo. Znano je, da marsikateri kritizira program filmov, kar je že obrabljeno, ker smo skoraj vsi okuženi z boleznijo, da kritiziramo, pa če je taka objektivna ali ne, to je, če so kritizirani seznanjeni z zadevo, ki je sprožila prigovor, ali ne. Se bolj splošno znano pa je pravilo, da se za razbijanje leda v razpravi po poročilih, kar sem prebral v nekem poročilu, prične s kritiko filmov kot škodljivega sredstva za našo mladino in odrasle tako, da se končno dobi vtis, da bi bilo treba

paviljonu v Ljubljani, dve leti kasneje pa je razstavljal tudi v Velenju.

Razstava, na katero se prav posebej opozarjamo, prikazuje 21 grafičnih listov, litografij in akvatin.

FILMI, ki jih bomo gledali...

NA VALOVH DONAVE

Bolgarski film, nagrajen na festivalu v Karlovyh Varih. Film zajema snov iz druge svetovne vojne: romunski borci so spustili v zrak nemško skladišče municije ob Donavi, preostalo municijo pa hočejo Nemci rešiti z vlačilcem. V ta namen določijo vlačilec lastnika Mihašja, ki se s svojo ženo Ano odpravljata na dopust. Ker Mihašjo ne more dobiti redne posade, mu Nemci odredijo nekaj zapornikov, med katere se spretno vtihotapi partizanski častnik Ovid. Sledi izredno napeto potovanje vzdolž Donave, kajti partizani se namreč hočejo polastiti tovora...

To je baje edini bolgarski film, ki si je priporil vstop na vsa evropska platna.

STRELEC V ZELENEM

Nemški film, ki so ga posneli po romanu Edgara Wallacea, enega največjih piscev kriminalnih romanov. Zgodba se vrti okrog ameriškega milijonarja Belamyja, v starem dvorcu Gare blizu Londona. Tu namreč že dolgo vlada vraževerje, da v dvorcu preti nevarnost s strani nekega strelega v zelenem. Ko neki Kreger pače zadet od zelene puščice, Scotland Yard, ki je osnovni nosilec filma, še vedno ne verjame, da bi bila vraževernost kriva za zločin. Vse sledi vodijo k Belamyju, ki se po najrazličnejših zapletih vse bolj zapleta, dokler nazadnje sam ni žrtev strelega v zelenem. Kdo je bil strelec v zelenem? to je poglavito vprašanje, ki ga Scotland Yard rešuje v filmu in ga seveda tudi reši.

Tvoj Pepi Solar

Iz nemške pod italijansko okupacijo

Beogradska košava je neusmiljeno tulila okoli voglov. Živo srebro je padlo globoko pod ničlo.

Na vsaki hiši je visel lepak nemške komande, na katerih je pisalo, da bo vsak, kdorkoli bo sprejel ranjenega partizana pod streho, kaznovan s smrtjo.

Čprav sem popolnoma spremenil svojo zunanost, sem vendar imel občutek, da me vsakdo pozna in vsakdo ve, da sem ranjeni partizan.

Nemški teror je bil iz dneva v dan hujši. Vsak dan je policija obkolila kakšen kvart in v raciji pobrala na stotine ljudi. Takrat so lovili ljudi v Beogradu »na zalogo«, kajti za vsakega ubitega Nemca so streljali po sto srbskih talcev. Človeško življenje je bilo res strahotno poceni. V Sloveniji so takrat streljali deset talcev za enega Nemca.

Pod temi pogoji je bilo zelo težavno dobiti stanovanje. Na srečo sem ga dobil pri svojem starem študentskem tovarišu, ki mi je tudi preobvezoval rano.

Nemške patrulje so neprestano krizarile po mestu. Vedno sem se jim skušal izogniti, ker so me kar preveč spominjale na lansko srečanje z njimi.

Kot Dušan Furlan, rojen v Ljubljani (tako je pisalo v legitimaciji, ki sem jo dobil preko partijske organizacije v Vrnjački banji), sem šel na italijanski konzulat po propustnico, da bi se vrnil v »svoj« rojstni kraj. Nekaj sem tudi tolkel italijansko, kar mi je ostalo še s potovanja po taliji pred nekoliko leti. Italijanski uradniki mi je brez obotavljanja dal propustnico in mi celo voščil srečno pot. Tako sem dobil v roke spet avtentičen dokument. Toda to še ni zadostovalo za potovanje za takratne čase. Najbolj kočljiva zadeva me je še čakala: nemška viza!

S to akcijo sem še počakal. Na Rdečem križu sem pregledoval spiske umrlih izseljencev. Zelo sem bil vesel lastne smrti. Našel sem sebe v spisku umrlih. Nisem se zanimal kdo me je prijavil, da sem umrl. Na vsak način sem mu bil hvaležen.

Okupatorjeva krutost je dosegla tudivite oblike. Nadčlovek je postal prava zverina! Bilo je februarja 1942. Lepo sončno jutro nas je zvabilo na ulice. Iz Slavije (sedaj trga Dimitrije Tucovića) sem pešal proti Terazijam. Kmalu sem obstal kot ukopan. Pred menoj se je pokazala strahotna slika: Od palače »Ježa« pa tja do palače »Albanije« so blngljala mrtva trupla na kandelabrih. Nisem jih štel. Pod njimi so se režali »nadjudje« s svojimi pomagali.

Po stranskih ulicah sem se vrnil v stanovanje. Neprestano mi je kar v podzvesti brnelo po glavi: Barbari! Barbari! Kdaj bo konec teh grozodejstev?

Se pomislil nisem na to, da bo trajalo še tri dobra leta...

Racije so postajale vse pogostejše. Beogradska tla so že gorela pod nogami. Odločil sem se, da pojdem po nemško vizo. Tvegan korak, vendar in nastali situaciji najpametnejši. Tovariš, ki me je spremljal iz Vrnjačke banje, je po vsej verjetnosti padel v roke okupatorju, ker ga nisem več našel. Tako sem bil prepuščen popolnoma samemu sebi.

Nasproti gledališča v bivši palači »Verkehrsbüro« je bila nemška komanda, kjer so izdajali vize. Tu je pred vojno imela pribežališče peta kolona. Tovariš Hrabro, pri katerem sem stanoval, me je spremljal do Narodnega gledališča in me tam čakal, da bi lahko sporočil dalje, če me slučajno ne bi bilo več nazaj iz hiše, ki je pogoltnila že mnogo ljudi.

Mimo straže sem stopil v komando. Imel sem precej mešane občutke. Težko jih je opisati. V želodcu me je nekaj stiskalo in glava me je zbolela. Globoko sem vdihnil in na videz mirno odšel do okenca. Tam je sedel starejši uradnik. Povedal sem mu svoje želje. Izpolnil sem neke komplicirane formulacije. Dolgo jih je ogledoval. Potem je nekam telefoniral. Verjetno na italijanski konzulat. Njegovi prsti so drseli po nekem spisku. Nekaj časa me je motril. Smehljaj se, kar se le da prijazno. Vprašal me je, če imam starše v Ljubljani. Priklimal sem in dodal, da se veselim, da jih bom po dolgem času spet videl.

Končno je udaril nemško vizo na italijansko propustnico. Plaval sem takso in urno odšel iz sobe.

Spet je šlo vse po sreči...

Hrabro, ki me je nestrpno pričakoval, mi je krepko stisnil roko.

Ves dan sem se poslavljaj od svojih prijateljev. Pri čevljarju Poldi, kjer smo se češče shajali, smo za slovo še pretresali situacijo na frontah in v Sloveniji. Stari Vrabčev oče, ki je stalno poslušal tuje radijske postaje, je pomembno pomignil na skorajšnji krah nemške vojne mašine.

Prihodnji dan sem že sedel v vlaku proti Zagrebu.

V Zagrebu sem čakal na zvezo z Ljubljano. V kolodvorski restavraciji sem naletel na prve ustaše v mojem življenju.

Takrat sem se spomnil na nekoga lingvisti, ki mi je pravil, da beseda z »U« vedno pomenijo nekaj neprijetnega, stranskega. No, takrat še nisem poznal ustašev. Ze njihova zunanost me je presenetljivo prepričljivo spominjala na kriminalne tipe, ki smo jih včasih srečevali v ceninih kriminalnih filmih iz jetiškega življenja.

Vlak je vključil vojni prispel še kar točno in kmalu smo se odpravili naprej proti Ljubljani. Na italijanski meji tudi nisem imel nobenih nevšečnosti. Italijani so

ljevanje njihovih nečloveških metod, ki so jih uporabljali pri pristisku na slovensko manjšino pred drugo svetovno vojno. Fašizem je pri njih razvil vse negativno iz tisočletne tradicije, kar je med vojno privrelo na površino.

Vseeno sem bil vesel, da sem se znebil tevtovskih okupatorjev. Ljubljana se ni spremenila, nasprotno, v borbi proti Italijanom se je strnila v enotno fronto...

V. V.

ZANIMIVOSTI

VSE PROTI POTRESOM

Po velikih katastrofalnih potresih v Agadiru in drugod po svetu so začeli japonski gradbeni strokovnjaki razmišljati o plastičnih hišah, ki bi bile odporne proti potresom. Pred nedavnim so zgradili prvo tako hišo. Zgrajena je iz tako imenovanega asfaltnega betona, vezana pa je z drugimi vezmi iz raznih plastičnih mas. Baje je ta tip hiše izredno primeren za vsa področja. Strokovnjaki menijo, da ima poleg odpornosti še to dobro lastnost, da je izredno dober izolator za toploto.

LESENI SANDALI IN ŽUPAN

Župan italijanskega letovišča Capri je izdal nenavaden odlok: ta namreč pravi, da se v mestu ne smejo uporabljati sandali z lesenimi podplati. Vsakogar, ki bi ga zasačili s temi sandali na cesti, zadene nič manjša globa kot 5000 lir. Svojo odločitev utemeljuje župan s tem, da nosilci teh sandal z ropotanjem po asfaltu kalijo mir v mestu.

DVE BRESKVI — KILOGRAM

Na plantažnih sadovnjakih Kmetijskega gospodarstva »Jastrebec« blizu Aleksinca gojijo neobičajno vrsto breskev. Plodovi teh breskev so tako veliki, da tehtajo običajno tri breskve kilogram. Pri obiranju dosežeta to težino tudi dve breskvi. Breskve imajo zelo prijeten okus, meso se jima lahko odlepi od koščice in primerne so za transport.

KOKOŠ, STARA NAD 20 LET

Draga Barbulov iz Radojeva pri Zrenjaninu ima kokoš, ki je stara nad 20 let. Izlegla se je leta 1939. Toda »starka« kljub svojim letom še vedno vsako leto po dvakrat izvali družino piščancev in znese okrog 120 jajc.

Skoraj še otrok sem...

Skoraj še otrok sem... še premlada, da ne bila bi srečna rada... Toda, kako spet najti vero

v ljudi, če se po kapljicah počasi razgubi?!

Za temi vrsticami se skriva prijetno dekle, bodoča učiteljica Breda Orožim. V letošnjem šolskem letu obiskuje zadnji letnik Učiteljskega v Ljubljani. Doma je v Nazarjah; v skromni hiši je živel z materjo in s sestro, vajena črnega kruha in bridkih ur, sprejemljiva za vse lepo in dobro, polna sanj in želja... Ni se razlikovala od svojih vrstnic, in vendar je bila nekaj, nekaj povsem drugega. Imela je nekaj, česar druga dekleta nimajo, imela je bogato duševnost, imela je svoje intimne ure, imela je svoj dnevnik pesmi. In tega bogastva ji ne more vzeti nihče; verzi so prav njeni, njena sreča in njena bol.

Ko nastajajo te vrstice, se v meni nehotne oglašajo besede, ki jih je napisala svoji materi. Ta mesec je namreč na praksi na Turjaku. Takole piše:

Oprosti, mama, ker Ti nisem takoj pisala. V ponedeljek sem šele prišla, v torek pa sem se že pripravljala za pouk. Pomisli, prvi dan sem poučevala petje! Veliko dela je v začetku, posebno še, ker sem na nižje organizirani šoli, kjer sta po dva razreda skupaj in se delo deli v tiho in glasno. Tu ti ne pomaga nobena metodika in pedagogika. Vse je novo, vse drugače kot pri nastopih v šoli. Začetek je res hud. Najlažje pišem priprave za ure slovenščine, računske ure pa je najtežje kombinirati, pri njih se zamudim trikrat dlje.

In vendar je lepo. Učiteljica je tako dobra in prijazna z mano. Kako lep dom ima! Vedno sem na toplem, v prijetni sobi in, kar mi je še najbolj všeč, imajo zelo ljubkega in pristranskega 4-letnega sinka. Tak dom si želim nekoč! Ne veš, kako lepo se razumeta z možem, kako lepo je vse urejeno in kako dobra je.

Vas je zelo mala, razdrobljena, povsod so sami hribi in globeli. Tu imajo samo trgovino in pošto, skozi vas pa pelje dolenska cesta. Najbolj zanimive so razvaline turjaškega gradu. Kako je to nekaj lepega in veličastnega! Skoda, da me ne moreš obiskati. Kako lepi so hribi v soncu, ne moreš si tega predstavljati.

Sola je nekoliko nad cesto, je pa čisto navadna kmečka hiša. In ljudje? Ljudje tod okoli se ukvarajo s suho robo. Zemlje nimajo, moški delajo na posestvu, ženske, stari in otroci pa izdelujejo zobotrebe. Ljudje so preprosti in taki so tudi otroci; odkriti in priklupni... Bo težko, to danes vem, treba se bo potruditi, a mnilo bo. Potem pa diploma čimprej in tako bo glavno delo za mano. Saj imam voljo in veselje, a to je glavno. Potem pridejo počitnice in snidenje s Tabo.

Tako. Tako piše mami naša Savinčanka s Turjaka.

-m-

ZARNICA, KI SVETI ŽE 31 LET

Riza Brenner, gospodinja iz Djurdjeva pri Koprivnici, ima na podstrešju svoje hiše žarnico, ki sveti že celih 31 let. Riza je to žarnico kupila leta 1929 in od takrat jo uporablja. Žarnica je podolgovate oblike, kakršne so takrat izdelovali. Strokovnjaki pa menijo, da bo žarnica verjetno svetila še nekaj let, seveda pa, če ne bo medtem prišlo do večjih kolebanj napetosti.

Borivoj Wudler: Andersenove pravljice.

RIŠE:

JANEZ MLAKAR

PO NOVELI
JACKA
LONDONA

MAPUHOV BISER

PIŠE:

STANE POTOČNIK

Veter mu je jemal sapo. Obrnjen proti vetru, ni mogel dihati, ker ga je napihnilo kot mehur. Zdelo se mu je, da je njegovo telo napojeno s prstjo kot meh. Do sape je prišel samo takrat, kadar je pritiskal ustnice k deblu. Razen tega ga je izrpalval še stalni pritisk vetra. Telo in možgani so mu otopeli. Prenehaj je opazovati in premišljati. Bil je napol nezavesten. V njem je živel sama ena misel: »To je torej orkan!« Ta misel ga je obhajala v presledkih. Podobna je bila slabotnemu plamenčku, ki je le včasih zagorel.

Orkan je besnel do treh jutraj. Ze ob enajstih je izruval drevo, ki je na njem sedel Mapuh s svojimi ženskami. Mapuh se je priboril na površino lagune in trdno držal svojo hčer Ngakuro. V tem blaznem plesu je lahko vzdržal le Polinezejec. Pandanusovo drevo, ki se ga je oprijemal, se je vrtilo v razpenjenih valovih. Držal se je drevesa in hitro menjaval prijeme in tako se je njemu in Ngakuri posrečilo dovolj pogosto zajeti sapo, da sta ostala pri življenju.

Do drugega obrežja v laguni je bilo deset milj. Tam so debela, hlodi, razbitine čolnov in hiš ubili deset od devetih, ki so srečno priplavali preko lagune. Mapuh je imel srečo. Rešil se je po muhavosti naključja. Znašel se je ves krvav na pesku. Z njim je bila Ngakura. Imela je zlomljeno roko in zdrobljene prste, na tleh in čelu je imela hude rane. Oprtel se je edinega drevesa, ki je še stalo, lovil sapo in trdno držal svojo hčer. Voda mu je pljuskala do kolen in včasih celo do pasu.

za mlade bralce

KJE JE TO?

PRVIČ ... IN ČETRTIČ

Tako, dragi mladi prijatelji. To-le je naša stara rubrika v nekoliko prekriveni obleki. Vam je všeč? Upajmo. Ker pa je prva v taki obliki, moramo zapisati nekaj pojasnil.

Prvič: Opazili ste, da rubrika nosi nekoliko drugačen naslov kot ga je nosila prej. »Za mlade bralce« ji je zdaj ime. Saj se strinjate s tako spremembo. Mi smo se odločili zanjo na pobudo Ide Kajtna, ki nam je v svojem zadnjem pismu tako-le napisala:

»Zdi se mi, da razen malih bralcev prav radi in z zanimanjem prebirajo to rubriko tudi nekoliko večji, starejši bralci, čeprav jim ni več od petnajst ali šestnajst let. Zato predlagam, da rubriko »Za mlade bralce« preimenujete v rubriko »Za mlade bralce«.

Draga Ida — navdušeno sprejeto! Upamo, da so tudi ostali bralci takega mnenja. Zatorej — tudi »mladi bralci« — pišite še bolj pridno.

Drugič: Rubrika bo izhajala enkrat na mesec, toda takrat jo bomo natisnili na vsej strani. Poskrbeli bomo, da bomo objavili čimveč vaših prispevkov, vsakokrat pa bomo zapisali tudi kaj, kar namo, da vas bo zanimalo. Tokrat smo se odločili za prispevek o pionirski knjižnici in pa nekaj zapiskov iz ankete med šolarji moziške osnovne šole.

Tretjič: V vsaki rubriki bomo razpisali nagrade — ali za najboljše prispevke, pravilne odgovore na vprašanja, na uganke ali kaj podobnega. Nagrade bodo po tisoč pet sto, tisoč in pet sto dinarjev.

In zdaj še četrtič: Prisrčna hvala za vsa številna pisma, ki smo jih od izida prve zadnje rubrike prejeli. Nad petdeset jih je. In vsa so bila tako zanimiva, da smo kar težko izbrali tista, ki smo jih najprej objavili. Ohljudljamo, da bomo objavili še tudi ostala. In zdaj k nagradam — prvo nagrado tisoč dinarjev smo namenili Milenku Strašku za prispevek »Novoletna jelka«. Drugo nagrado — pet sto dinarjev bo dobil Peter Zohar za pesmico »Navihana muca«.

Tretjo nagrado — prav tako pet sto dinarjev pa smo namenili Angelci Jesenek za prispevek »Blatna luža«. Iskreno čestitamo.

Dragi mladi bralci — lepo pozdravljeni in čez mesec dni — nasvidenji!

Urednica

ZAPISKI iz najmanjše knjižnice

Ste že bili kdaj v celjski pionirski knjižnici? Kako čudno vprašujete, se boste zdajle razjezili. Seveda smo bili — in to ne samo enkrat, saj smo tudi mi med nje-nimi rednimi obiskovalci! Pa radi hodite tja? Seveda, samo — kako lepo bi bilo, če bi imeli malce več prostora! In čitalnico, če bi imeli.

siti domov. V eni uri bi jo lahko kar v knjižnici prebrali in naši vrstniki bi imeli tako vsak dan veliko več prijetnega branja. Zadržni smo prosili tovarišico knjižničarko, naj bi nam naročili nekaj pionirskih in mladinskih časopisov, pa nam je povedala, da je to nemogoče. Kje pa naj b jih brali?

bi nam nekako tako-le odgovorjati, če bi vas posprašali po vaši majneni pionirski knjižnici. Veste, pred dnevi smo namreč tudi mi knjižnico obiskali. Pogledali smo, povpraševali, celo fotografirali in se odločili, da bomo o vsem tem nekaj napisali. In to za vas, predvsem pa za tiste, ki pionirski knjižnici že tako dolgo iščejo prostora. Zanje pa moramo napisati tudi nekaj ostalih podatkov. Poskusimo!

V »pravljici« — tako bi jo lahko imenovali ne samo zavoljo obilice takega čtiva, temveč tudi zaradi pravljico majhnih prostorov — ali pionirski knjižnici smo našli tudi vodjo tega oddelka celjske Ljudske knjižnice, tovarišico Marijo Cvahte. Naj nam pove nekaj o knjižnem skladu, o pionirjih in o delu v knjižnici, smo jo naprosili.

»Tisoč dve sto štirideset pionirjev je vpisanih pri nas,« se je nasmehnila. »Med njimi so tudi taki ki še ne hodijo v šolo, pa tudi tisti, ki so že zaključili osemletko. Lani smo zabeležili kar 260 novih članov, največ naših bralcev pa je starih od osem do dvanajst let. Kot vidite imajo do knjig prost pristop — tak način nam olajša, delo pionirji pa še raje berejo.«

Prav res. Okrog knjižnih polic se je vrtelo kakih pet malčkov, pa nam je bilo že tako tesno, da se je bilo kar težko obrniti. Zato nam je kar ušlo vprašanje:

»Kako dolgo pa še mislite delati v teh porostorih?«

»Upamo, da ne več ravno dolgo,« se je tovarišica Cvahtetova že drugič nasmehnila. In nič več nam ni o tem povedala. Toda več-sih prav zares ni treba besed, kaj-ne?

»Se o knjigah nam prosim nekaj povejte!«

»Imamo okrog štiri tisoč šest sto knjig in smo lani nakupili čez tisoč novih. Naši odjemalci najraje berejo pravljice, takoj za tem partizanske zgodbe, dečki tudi fantastične itd. Lani so si naši bralci izposodili torej nad 21 tisoč knjig, obiskalo pa nas je skoraj devet tisoč otrok. Se to vam naj povem, da smo lani januarja posodili 2400 knjig, letos januarja pa kar 3600 knjig. obiskovalcev pa je bilo lani v prvem mesecu tisoč, letos januarja pa nad tisoč pet sto. Pričakujemo, da jih bo v naslednjih mesecih še več.«

Tako — bi zgodbo o pionirski knjižnici že zaključili? Ne še — pogledajmo, kaj pravijo o njej člani sveta za kulturo in znanost občinskega ljudskega odbora.

»Pionirska knjižnica, je zavzela že tolikšen obseg, da mora dobiti nove prostore. Ne samo zaradi knjižničarjev, ki nimajo tam niti najosnovnejših pogojev za solidno delo (saj so prostori brez sanitarij, brez peči, tako majhni, da vodja knjižnice nima niti svoje mize itd.), temveč tudi zavoljo otrok, ki naj bi jim prav branje izobilkovalo med drugim tudi čut za lepoto. Knjižnica tako kot sedaj, živeti naprej ne more.«

Tako so govorili na nedavni seji sveta za kulturo in znanost. In pristavili so še, da bo treba knjižnico zapreti, če ne bo dobila novih prostorov.

Mi pa upamo, da bodo te prostore le neke našli. In vi, pionirji? Tudi vi upate tako? — ij

Da so želje za večjimi prostori opravičene, nam dokazuje tudi ta vsakodnevni motiv iz celjske pionirske knjižnice

Tako pa vsega tega ni in kar hudo nam je, ko smo v napoti knjižničarki in ona nam. V pionirski knjižnici je toliko lepih, drobnih slikanic. Veste, če bi imeli čitalnico, nam jih ne bi bilo treba no-

Časopisov vendar ne moremo nositi domov! Zdaj nam sicer obljubljajo nove prostore, pa kaj, ko tudi mi na obljube tako težko verjamejo. Saj je tako kajne? Prav gotovo

Blatna luža

Lani sva bila z mamico povabljeni na koline — v Dramlje, k stricu. S seboj sem vzela tudi svoj punčko. Z namenom, da bi čimprej prišla do stričeve hiše, sva namesto po cesti zavili kar po bregu. Nenadoma pa — ojoj — s punčko vred sem se znašla sredi velike, blatne luže. Lahko si mislite, kakšni sva potem bili. Mama me je hitro odpeljala v hišo, kjer so ob pogledu na moje solze vsi planili v smeh. Nekdo je dejal: »Prasček je že tu, manj-

ka le še mesar!« Nato so naju oprali in preoblekli. Punčko sem dala sušiti na peč. Prišlo so jo ogledovat tri mucke. In ker se je menda ena hotela prepričati, če zna moja punčka jokati, jo je popraskala po obrazu. Se danes se ji poznajo ti sledovi. Če ne verjamete, pridite pogledat.

Angelca Jesenek,
Kajuhova 10
Celje

Smo v prostorih osnovne šole v Mozirju. Vse naokrog je polno otrok in njihove lepe, velike oči, vprašujoče strmiijo v nas. Le kaj jim bomo povedali?

Stopila sem k najmlajšim — v prvi razred. Že po nekaj stavih smo postali prijatelji. Ko sem jih vprašala, če so radi v šoli, je iz vseh grl zadonel gromki — ja. Toda tudi to so mi povedali, da je dobro, da so v razredu tudi okna. Skozi steklo misel laže in hitreje poroma na trato, tja k potoku ali na gozdno jaso... sicer pa je tudi v razredu prijetno, zlasti zdaj pozimi. V peči prasketa in je tištim, ki imajo uro in več do doma, na gorkem lepo. Zaradi njih je tudi pouk popoldne, tako jih na poti v šolo včasih spremlja tudi sonček.

»Koga imate najrajši?« sem jih povprašala.

»Tovarišico učiteljico.« Besede so bile brez laži.

»In zakaj jo imate tako radi?«

»Ker je dobra, ker nas mnogo novega nauči,« so odvrnili. »Ko

bomo zrasli, bomo veliko znali.«

»Lepo! In komu boste s tem koristili?«

Po krajšem premoru se dvigne svetlolaso dekletce: »Domovini vendar!«

Polletna spričevala so bila lepa — tako mi je povedala tovarišica. Tudi letna bodo lepa, sem pomislila, in vsa leta potem bodo v spričevalih same štirice in petice, kajne?

S to mislijo sem odpirala vrata v višje razrede. Na vprašanje kako se počutiti v šoli danes, ko je prvi dan po počitnicah, je večina drugošolčkov odgovorila nekako tako-le: Rad sem v šoli — posebno še sedaj, ko imamo nove klopi. In kako ste preživeli počitnice? Večina je bila kar doma in je pomagala pri delu. Nekateri so bili srečnejši in so se kam peljali. Na

enem izmed listkov pa je pisalo: Bil sem bolan. Na drugem: Zelo pogosto sem zahajal k sosedovim, tam sem najšrečnejši. Le kdo ve, zakaj je malček tam srečnejši kot doma!

Ko sem v tretjem razredu ponovila isto vprašanje, so bili odgovori že za stopnjo zrelejši. Cetudi večina rada hodi v šolo, je nekdo zapisal: v tretjem razredu je kar hudo. Podobno zasledimo tudi v nekaterih drugih odgovorih: Bal sem se prvega šolskega dne. Ne maram risanja in podobno. Z veseljem pa sem prebrala tudi stavek: Med počitnicami sem prebirala knjige. Lepo!

Neka tretješolka pa je na vprašanje — kaj pa počitnice — iskreno odgovorila: »Bile so prekratke.«

Odgovori četrtošolčkov so v pri-

merjavi s prejšnjimi nekoliko bolj zadržani, zato pa nič manj iskreni. Na primer: V šoli se počutim slabo. Zelo sem si želela v šolo. Počitnice niso bile lepe, ker ni bilo snega. Bil sem v planini — dolgčas.

Poglejmo še, kaj so povedali učenci sedmega in osmega razreda. Dejali so, da jim je najljubše razvedrilo dobra knjiga (od 94 učencev je tako odgovorilo 62). Drugi so povedali, da se zanimajo za planinarjenje, za šport, eden je najraje pri televizorju, drugi pri detektorju, tretji pa celo — v postelji.

Ko smo jih povprašali po njihovih željah, smo dobili zelo različne odgovore — toliko je bilo namreč različnih želja. Zanimivo pa je, da se je največ teh odgovorov usmerjalo na lep uspeh v šoli.

No, tako so odgovarjali učenci osnovne šole v Mozirju. Prav gotovo bi tudi po drugih šolah ugotovili kaj podobnega. In — morda bomo prihodnjik še katero obiskali.

M. M.

Novoletna jelka

»Saj smo se vendar zmenili, da letos ne bomo krasili jelke,« je rekla Korenova mama sinovoma, ko sta jo prosila za smrečko. »Tako pozno — prav na novoletni večer — se zdaj spominata, da bi jo rada imela.« Ko pa je videla njune pričakujoče oči, je dejala: »Pojdita ponjo. Pa pazita, da se vama kaj ne pripetita!« Bil je no-

voletni večer, poln nečesa skrivnostnega, tihega...

Dolg pramen svetilke jima je bil edini spremljevalec. V daljavi se je v mesečevi luči svetilka cerkveni stolp in ta jima je bila kažipot. Tekla sta, Peter je stiskal sekiro, luč v Markovih rokah pa je trepetala. Opazila sta, da ne hodita več po poti.

Prišla sta med smreke. Velike bele smreke. »Sem pospeti, Marko,« je ozkiknil Peter. »Poglej, kako je lepa!« Otrla sta si premrle prste in začela z delom. Ideri so frčale na vse strani in svetlobni žarek se je igral z njimi. Igra med doma dečkoma, sekira svetilko in smrečico.

Padla je po tleh in se z vejami zapletala v majhen hrast. Dečki sta jo doignila in Marko si jo je polžil na ramo. Vrnila sta se in hodila po svojih, skoraj že za metanih stopinjah. Trdno sta držala srečico. Snežinke so jim hladile obraz, pa se nista zmenila zanje. Imela sta smrečico — in sama sta jo izbrala.

»Stopita na dvorišče,« je rekla Marko, ko sta prišla domov.

»Primi jo, Marko. Malce jo bom odsekal,« je odvrnil Peter. Skoz zrak je svistnila sekira in Marko je zastokal. Po smrečkinem stebli je pritekla kri. Peter je rani Markov prst. »Marko, oprosti,« Nič zato. Samo, da imava srečo!«

Vstopila sta. Mama se je ustrašila. »Na, Marko. Prvo darilo za te — obezva. Glej, tam pa o Dedka Mraza.«

Nasmehnila so se. Potem so postavili smrečko na sredo sobe in jo okrasili. Pozabili so na Markov presekani prst.

Milenko Strašek,
Trubarjeva 65.
Celje

Navihana muca

Mi smo lani muco imeli, nismo bili je veseli. Muca ni hotela jesti žgance, rajši kradla je piščance.

Pa smo lovca naprosili, da bi muce se znebili — lovec počši s puško, maček — hop — na hrushko.

Krogla mimo je zletela, muca bila je vesela, pojdi lovec se solit — jaz sem mucek res nabrit.

Peter Zohar,
Sempeter 104.

Vrsta uspešno opravljenih nalog

Nekako sredi »sezona« občnih zborov so pred kratkim podajali obračun svojega enoletnega delovanja tudi rezervni oficirji in podoficirji konjske občine. Poročila o delu, pa tudi razprava, je pokazala, da je bilo lani precej napravljenega. Toliko bolj pomembno pa je bilo republiško tekmovalstvo, ko se je izpolnitev določenih nalog točkovalo. Pri tem je razumljivo, da vsi ne morejo biti prvi, ni pa rečeno, da vsi tisti, ki so bili nekoliko slabše ocenjeni, niso bili delavni. Prav zato smo naprosili tov. Lepetiča, ki že dalj časa vodi organizacijo rezervnih oficirjev in podoficirjev konjske občine, da nam kaj podrobneje pove o njenem delu v minulem obdobju:

»Res je«, je dejal tov. Lepetič, »da smo to pot nekoliko slabše odrezali. Višjim forumom smo poslali pač tista poročila, ki smo jih dobili od osnovnih organizacij v občini. Te so sicer bile kar precej aktivne, toda vedno niso vsega javile, kar se nam je kasneje maščevalo pri točkah. Vsaka v lanskem letu izvršena naloga pa je bila točkovana. Čeprav v republiškem merilu nismo bili med naj-

boljšimi, pa lahko povem, da je bila osnovna organizacija v Vitanju med prvimi v našem okraju. Ta je samostojno organizirala pohod po poteh 14. divizije na Pohorju, pri katerem so sodelovali tudi člani ZB, dobro je izvajala plan predavanj in tudi ostale naloge. Pri tem ima vsekakor veliko zaslug rezervni podpolkovnik tov. Janko Iršič, ki je z ostalimi člani odbora znal vedno pravilno usmeriti celotno dejavnost in akcije organizacije. Poleg tega pa so podobne pohode pripravljale tudi druge organizacije. Po osnovnih organizacijah smo imeli 21 predavanj z 947 udeleženci. Stevilo udeležencev sicer res ni bilo najbolj ugodno, vendar so večkrat za neudeležbo bili vzrok objektivni razlogi, kot n. pr. službena odsotnost, delo v drugih organizacijah in podobno. Pri tem namreč moram opozoriti, da velik del naših članov opravlja številne in odgovorne naloge v odborih političnih organizacij, v organih upravljanja itd. Nekaj krivde v posameznih primerih pa je bilo tudi v nepravčasnem obveščanju članstva.

Poleg dela, ki smo ga opravili v okviru organizacije pa je bilo celo vrsto takih nalog, kjer so naši člani aktivno sodelovali. Tako je v taboru predvojaške vzgoje, tvorilo ves komandni kader 12 rezervnih oficirjev in podoficirjev. V decembru lanskega leta so naši člani predavali mladini po šolah, kjer je predavanja poslušalo kakih 2700 učencev. Večjo vojaško vajo na Graški gori pa si je ogledalo kakih 30 naših članov.

Poleg dela, ki smo ga opravili v okviru organizacije pa je bilo celo vrsto takih nalog, kjer so naši člani aktivno sodelovali. Tako je v taboru predvojaške vzgoje, tvorilo ves komandni kader 12 rezervnih oficirjev in podoficirjev. V decembru lanskega leta so naši člani predavali mladini po šolah, kjer je predavanja poslušalo kakih 2700 učencev. Večjo vojaško vajo na Graški gori pa si je ogledalo kakih 30 naših članov.

In končno: ker je radmirsko območje izrazito kmetijsko, bo vse delo v prihodnje usmerjeno v kmetijstvo; tak je bil sklep letne konference — SZDL pa naj bi bila v prihodnje najširša tribuna občanov, ki naj bi prav v tem okviru razpravljali o razvoju in problemih svojega območja.

-m.

Kakšna je najvišje dovoljena hitrost motornih vozil pri vožnji skozi naselje, kje smemo prehitovati vozila, kaj mora upoštevati pešec pri prehodu čez cesto, kakšne prometne znake poznamo...? Taka in podobna so bila vprašanja, na katera je petorica pionirjev — prometnih miličnikov odgovarjala pred posebno komisijo v Sentjurju. To ni bila šala, šlo je zares.

Vodstvo osemletke v Sentjurju, ki je že več let poprej posvečalo prometni vzgoji veliko pozornost in želo pri tem lepe uspehe, je izbralo pet učencev, ki so že poprej v teh krožkih kazali veliko zanimanje. Le-te je tov. Franc Gumzej dva meseca v svojem prostem času pridno poučeval prometnih

Promet na naših cestah narašča neverjetno hitro, temu vzporedno je nujno iskati in uveljavljati najprimernejšo obliko vzgoje in jo štet v šolah enako važno, kot katerokoli drugo področje. Tu nam bodo lahko koristili filmi o prometnih vprašanjih, ki so že doslej bili v veliko pomoč vzgojiteljem. Samo lani so vrteli v osnovnih šolah šentjurske občine 45 diafilmov s to vsebino, dalje 4 ožkotračne na šolah na Planini, Slivnici, Ponikvi, Prevorju in Sentjurju. Za odrasle pa so predvajali v Sentjurju tudi poseben širokotračni film o prometu.

Na sliki: Najmlajši prometni miličniki — pionirji šentjurske občine.

J. P.

Vaše vrstice

Gangsterski podvig pod pokopališčem

Kaj podobnega se doslej po osvoboditvi v Celju ni zgodilo. Res ne, saj se zgodba zdi domala neverjetna. Vendar je resnična. Takole nam piše bralka:

Ivanka Zdolšek je najemnica stanovanja v Novi vasi že od osvoboditve. Lastnici vile »Olga«, kjer stanujejo tri stranke, pa sta sestra Irena in Olga Brišar. Zdolškova doslej ni dobila nobene odpovedi, zaradi tega je dejanje še toliko bolj neverjetno. Kaj se je zgodilo...

V nedeljo 18. februarja ob pol osmi uri zjutraj je solastnica poslopja Irena Brišar, ki je zaposlena v Tovarni emajlirane posode, pripeljala 7 ljudi, ki so začeli s stopniščne strani kopati vhod v stanovanje Ivanke Zdolšek. Luknjo so kopali na mestu, kjer je stal štedilnik. Tov. Zdolškova je potem, ko je uvidela, da si sama ne bo mogla pomagati, letela na postajo LM in prosila za pomoč. Ko so varnostni organi

prišli, so delavci že prebili luknjo približno tako veliko kot vrata. Prestavili pa so tudi vrata, ki vodijo iz kuhinje v sobo Zdolškove za en meter. V kuhinjo so vdrli kar skozi odprtino v zidu, prestavili so zakurjen štedilnik, populili cevi iz stene in tudi drugače razdejali stanovanje. Ko je Zdolškova zahtevala, da se odstranijo, so se ji vsi smejali. Kljub posredovanju varnostnih organov, posebni odločbi gradbene inšpekcije in drugih ukrepov je Irena Brišar v petek popoldne znova pripeljala skupino mlajših delavcev, ki so na isti način kot pred petimi dnevi nadaljevali delo. Znova

so porušili naloženo opeko, ki jo je Zdolškova postavila v odprtino, da bi stanovanje ne bilo direktno povezano s hodnikom. Odmaknili so kose pohištva in že postavili podporni steber. Zdolškova je potem znova iskala pomoči na postaji Ljudske milice. V soboto je najemnica zadelala luknjo v kuhinji z deskami in tja postavila nazaj štedilnik, da bi si po tednu dni lahko zopet zakurila. V nedeljo dopoldne pa so delavci ponovno prišli. Z debelim hodom so s stopnišča odstranili deske, odrinili so štedilnik ter so znova poskušali priti na silo v stanovanje.

Vendar jim to pot ni uspelo priti v stanovanje. Koristnica stanovanja je namreč uvidela, da se bo najučinkoviteje odbrala, če bo tudi sama najela človeka, ki jo bo ščitil. Tako sta skupaj tretji vtor res preprečila, saj sta stala v kuhinji ob luknji s koli v rokah in branila vstop.

Ta, gangsterski podvigom podoban primer — pri teh je namreč navada, da za opravljanje kaznivih dejanj najemajo druge ljudi — me je toliko bolj prizadel, ker je ves strah in ponižanje pretrpela moja mati.

Lidija Ločniškar

Kdaj bo občni zbor?

Tovariš urednik!

Na predzadnjem občnem zboru prosvetnega društva v Rečici ob Savinji so izvolili nov odbor in novega predsednika. To je bilo 1959. leta. Sestavili so program dela, toda z občnim zborom se je v glavnem tudi končalo delo. Razen maškaraške prosvetno društvo ni priredilo nobene druge prireditve. Čez leto je na občnem zboru predsednik poročal o nedelavnosti prosvetnega društva. Grajal je člane in opravičeval sebe, češ da res ni izpolnil in upravičil zaupanja. Obljubil je tudi, da bo v naslednjem obdobju drugače. Tako je prepričal člane, da so ga znova izvolili v odbor, na prvi seji odbora pa so ga znova izvolili za predsednika prosvetnega društva v Rečici. Toda to so bile le obljube. Društvo je pod njegovim okriljem spalo še naprej. Tako ni bilo uprizorjeno nobeno dramsko delo, letos pa so se člani prosvetnega društva sami, brez sodelovanja predsednika, dogovorili, da bodo pripravili in uprizorili komedijo »Skupno stanovanje«. Vso zimo so pridno vadili v nezakurjenih prostorih kljub mrazu. Igra je dobro uspela, čeravno so nastopili tudi mlajši in neizkušeni igralci, ki pa so imeli toliko več volje in veselja do nastopanja na odru. »Skupno stanovanje« so razen v domačem kraju uprizorili tudi na odrih v Solčavi in v Lučah. Toda tokrat se je za njimi z lastnim avtomobilom pripeljal predsednik društva, ki je spravlil izkupiček.

Ker je Rečica manjša vas, kjer prebivalci želijo iger in tudi nastopov tujih amaterskih igralskih skupin, je že dalj časa poudarjena težnja, da bi po dolgem času predsednik le sklical občni zbor, in se razbremenil te za naš kraj spoštovane funkcije, če je že obremenjen z odgovornejšimi funkcijami v občinskem merilu. To vprašanje so prebivalci sprožili tudi na mnogih sestankih. Vendar doslej občnega zbora ni bilo.

O tem pa so veliko govorili tudi mladinci na svoji letni konferenci. Mladinci so izrazili željo, da bi igrali in sodelovali pri delu prosvetnega društva. Ko pa pri prosvetnem društvu niso našli razumevanja, so se sami dogovorili, da se bodo naučili in pripravili komedijo »Pokojniki«. Res so jo pripravili in z njo nastopili, preteklo nedeljo. Pri tem delu so jim nesebično pomagali nekateri starejši tovariši, ki imajo resnično veselje do prosvetnega dela in izobraževanje mladine. Tudi pravice za to uprizoritev so bile dokaj čudne. Verjetno v prepričanju, da v Rečici ni drugih ljudi, ki bi znali voditi mladino, je uradno vodstvo prosvetnega društva te napore ignoriralo. Niso jim dovolili uporabljati odra in dvorane prosvetnega doma za vaje. Tako so bili mladinci prisiljeni pripravljati igro v sejni sobi krajevnega odbora v Rečici. Baže bi mladinci dvorano umazali. Sele na pritisk prebivalcev kraja, ki so se čudili takemu ravnanju, so mladinci dobili dovoljenje, da va-

dijo igro v dvorani. Toda pod pogojem, da bodo plačali najemnino in tokovino. Okoli trideset mladih ljudi in njihovi vzgojitelji so na to bilo, če so hoteli igro dobro približiti, če so hoteli igro dobro pripraviti. Rabili so pač oder. In če ga je tudi bilo treba plačati, so se s tem spriznili.

Menim pa, da izjava predsednika, da je že zdavnaj vrgel puško v koruzo, še ni dovolj tehten razlog za te postopke. Zlasti še, ker je v kraju precej ljudi, ki bi bili voljni voditi prosvetno društvo, čeravno v začetku z malo manj uspeha. Vendar bi si sčasoma pridobili potrebne izkušnje. A tudi mlajši igralci bi postopoma postali tudi odrsko zrelejši. Oboje pa je v veliki meri tudi naloga prosvetnega društva.

Zaradi tega prebivalci kraja, zlasti pa igralska skupina meni, da bi bilo vendarle potrebno sklicati občni zbor, kjer bi izvolili novo vodstvo. Če je sedanjí predsednik društva preobremenjen z odgovornejšimi nalogami bi bila še bolj upravičena težnja za sklicanjem občnega zbora. S sedanjí pasivnostjo pa samo zavira in onemogoča dejavnost prosvetnega društva.

B. M. — Rečica

Naše nagrade?

Tovariš urednik, prosimo vas, da nam pojasnite, če je le možno, kako je zadeva z vajeniškimi »nagradami«. Se bolj pa bi bili hvaležni, če bi na naše pismo za rubriko »Vaše vrstice« odgovorila Trgovinska zbornica, ki si kot vemo prizadeva, da bi bili pogoji dela gospodarskih enot in zaposlenih vsaj približno enaki.

Ze v decembru je bilo v vajeniških krogih zelo veliko govora o zvišanju nagrad. O tem so pisali časopisi, poročal pa je tudi radio. Od tod smo zvedeli, da je vajeniška nagrada zvišana za prvo leto učne dobe na štiri tisoč dinarjev, za drugo leto vajeniške učne dobe pa na pet tisoč dinarjev. V šoli pa smo hkrati od vzgojiteljev zvedeli, da je to minimalni znesek, da pa imajo podjetja možnost, da z nagradami za pridno in vestno delo ter za učne uspehe dohodke vajencev še povečajo.

To se je v večini primerov tudi uresničilo. V nekaterih podjetjih — na primer pri nas — pa je ostalo kar pri starem. Pojasnilo, da je povečanje namenjeno predvsem za stimulacijo boljšega uspeha v šoli, nas je še bolj prizadelo. Kaj bi tudi ne, saj se nam tovariši, ki imajo isti učni uspeh ali pa celo slabši lahko pohvalijo s povišanjem, medtem ko naš uspeh baže ne opravičuje uveljavljene spremembe, ki so jih objavili časopisi, radijske postaje in o katerih smo zvedeli v šoli. Kaže kot da bi naše znanje ne vrednotili enako kot znanje sošolcev. Podcenjevanje prizadevanj in uspehov pa mlade ljudi še posebno prizadene, saj so vse ambicije usmerjene predvsem za pridobivanje znanja in poklicne spretnosti.

Rada bi še povedala, da mi ne grem za povišanje. Pač pa me zanima kako je s tem, ker sem predvsem moralno prizadeta, z mano vred pa tudi moje tovarišice.

-a T.

Odgovor na pismo iz Šmihela

Tovariš urednik!

Zdi se mi potrebno, da nekoliko osvetlim v peti številki Celjskega tednika, v rubriki »Vaše vrstice« opisano »nedelavnost« šmihelske mladine. Res je, da je konstruktivna kritika potrebna, da je ena izmed pospeševalnih sil za odpravo raznih nepravilnosti in slabosti. Vendar je pomembno tudi troje — da vemo kdo kritizira, kako kritizira in kje kritizira.

Da je laže kritizirati kot delati Šmihelani dobro vedo, vsekakor boljše kot tovariši, ki je poslala »odprto pismo«. Šmihelani namreč znajo delati, kar bi o avtorici pisma težko rekli, vsaj na področju prosvetne dejavnosti v domačem kraju tega ni pokazala, čeravno so jo mnogi skušali pritegniti. Zaradi tega Šmihelanom tudi ni vseeno kdo jih kritizira.

Res je sicer, da člani igralske skupine in pevci po vajah ne plačujejo vstopnino za televizijske prenos. Tak je namreč sklep upravnega odbora prosvetnega društva. Odborniki so bili mnenja, da bi le težko zahtevali od članov, ki po celodnevem trdem delu pridejo na vaje tudi po več kilometrov daleč, vstopnino za ogled oddaje. Kajti ni tako nepomembno dejstvo, da si je društvo nabavilo televizijski sprejemnik z lastnimi sredstvi, ki so jih ustvarili predvsem člani društva. Enako je tudi s klavirjem, knjižnico in podobno. Vse to je za kraj s tri sto prebivalci že kar precej. In če ne bi prebivalci delali skoposti na vseh področjih, bi življenje v Šmihelu res zastalo.

Tako pa le s težavo kdo trdi, da so Šmihelani za časom? Če bi bilo tako, bi ne imeli električ-

nega omrežja, ceste, telefona in vodovoda. Razumljivo je, da so pri teh gradnjah, kjer so vložena znatna sredstva prebivalcev kraja in tudi veliko prostovoljnih ur, sodelovali enako mladi in starejši vaščani.

Toda pustimo to ob strani in pogledimo, kako je v Šmihelu z mladinsko organizacijo. Da obstoja — upam vsaj — »pisateljica« pisma iz Šmihela ve, verjetno pa je tudi poučena, da vsa mladina agilno dela v prosvetnem društvu. Mladina je tudi pripravila predpustno igro. Nihče, ki ne sodeluje, ne ve, — zato tudi lahko le rezidualno kritizira —, koliko truda je potrebno, koliko učenja in volje, dokler igra ni na odru. Vzgojni in izobraževalni pomen dela je tu dokaj jasn. Enako velja tudi za zborovsko petje. Res je tudi, da mnoge stvari niso najbolj posrečene, vendar bi bilo bolje, če bi kritik šmihelskega prosvetnega in političnega dela obiskal konferenco krajevne organizacije SZDL, kjer bi z dobrimi nasveti vsekakor mogoče več koristili domačemu kraju, kot s kritiko brez osnove. Saj končno ne kaže tako preizkušati svojega dopisniškega znanja.

A. S. — Šmihel

Iz Padsrede

V Padsredi iščejo poti, ki bi nudile uspešnejši gospodarski razvoj kraja. Na zboru volivcev so predlagali, da bi ustanovili opekarsko podjetje, za kar so tam ustrezni pogoji. V bližini je dovolj kakovostnih surovin, ljudje bi se pa radi zaposlili.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

ŠROT - potrdil svoje znanje

V soboto in nedeljo je bila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani izbirna tekma najboljših orodnih telovadcev za sestavo državne reprezentance, ki se bo najprej v Sofiji pomerila z Bolgarijo, potem pa še nastopila na svetovnem prvenstvu.

Med kandidati je bil tudi Celjan Tine Šrot. Na začetku tekmovalja je član gabskega Partizana zaradi slabega preskoka ostal na šestem mestu. Na ostalih petih orodjih pa je dokazal, da je že rutiniran telovadec. Njegove zelo lepe vaje je burno pozdravilo tudi številno občinstvo. Na bradli in konju se je uvrstil med najboljšie. Odločno je zmagal na krogih, kjer je nekaj časa ni bil premagan. Na drugo in parterju je ponovno dokazal svojo kvaliteto. Vsega skupaj je v poljubnih vajah zbral 52,30 točk.

Dosti boljši je bil v drugem delu, saj se je iz šestega mesta povzpela na visoko tretje. Tudi tokrat je na krogih ponovno premagal evropskega prvaka Mira Cerarja.

V končni oceni je zasedel tretje mesto s 106,85 točkami in si tako povsem zaslužen priporil mesto med državnimi reprezentanti.

A. K.

Smučarsko slavlje

NAD 80 TEKMOVALCEV NA PRIREDITVI V POČASTITEV POHODA ŠTIRINAJSTE DIVIZIJE NA ŠTAJERSKO

Smučarska tekmovalja v počastitev pohoda Štirinajste divizije na Štajersko so postala ne samo tradicionalna, temveč tudi vedno lepo obiskana. Tokrat se je skrbni organizaciji v rokah smučarske komisije pri Okrajni zvezi za telesno kulturo pridružila še izredno lepa udeležba ter kar je najvažnejše — idealne snežne razmere. Tako je tekmovalje v slalomu na Paškem Kozjaku v nedeljo dopolnje pomenilo prav gotovo višek vseh letošnjih domačih smučarskih prireditiv. In prav je tako, saj so z njo ljubitelji zasneženih pobočij počastili enega izmed najpomembnejših dogodkov v zgodovini narodnoosvobodilnega gibanja na Štajerskem, pohod legendarne Štirinajste divizije.

Organizator je pripravil dve slalom progi. Na daljši (550 metrov, 170 metrov višinske razlike ter 53 vrtanje) so vozili člani in mladinci, na drugi krajši (200 m, 50 m višinske razlike ter 19 vrtanje) pa so se pomerili pionirji ter članice in mladinke.

Pri članih, ki so bili najštevilnejše zastopani, so imeli glavno besedo Celjani. Tako so odnesli zaslužene lavarice ne samo kot posamezniki, ampak tudi kot ekipa so si priborili v dar lep pokal prireditelja. Med mladinci je pri-

vo mesto pripadlo gostu iz Zaslavja, medtem ko so pri pionirjih močno prednjačili najmlajši člani smučarskega kluba Novinar iz Ljubljane.

V posameznih skupinah pa so bili doseženi naslednji najboljši rezultati:

ČLANI: 1. Dominko Uršič 100,00, 2. Marjan Nuncič 103,2, 3. Janko Četina 106,1, 4. Peter Četina 106,3 (vsi ZSK Celje), 5. Vlado Veber (Zalec) 108,9, 6. Martin Kroflič (Store) 111,7 ... 10. Jože Kopitar, 11. Jure Kužnik (Laško), 15. Maks Mastnak (Store), 17. Milan Kragl, 18. Oto Tajnšek, 19. Janez Meznarič (vsi ZSK Celje).

MLADINCI: 1. Ivan Glavač (Kum) 124,2, 2. Herbert Košič 127,7, 3. Izotok Lužnik 128,2, 4. Anton Zimšek (vsi ZSK Celje) 128,2, 5. Trotošek (Kum), 6. Švegl (ZSK Celje), 7. Markovič (Zalec), 8. M. Rosina (ZSK Celje), 9. Kmetič (Trbovlje), 10. Pillh, 11. Kokot (oba ZSK Celje).

PIONIRJI: 1. Pavlin 46,2, 2. Rigl 46,4, 3. Sekula (vsi Novinar, Ljubljana) 47,6, 4. Grabar (ZSK Celje) 48,0 itd.

ČLANICE: 1. Belaj (ZSK Celje) 57,5, 2. Jarc (Novinar) 57,5, 3. Grabar (ZSK Celje) 64,5.

MLADINKE: 1. Rozman (ZSK Celje) 82,6, 2. Premik 97,3, 3. Kač (obe Zalec) 127,2, 4. Cater (ZSK Celje) 140,8.

1. Celje, 2. Konjice...

V organizaciji konjiškega Partizana je bila v nedeljo dopoldne dvorana Mladinskega doma prireditelj zaključnih dvobojev okrajne lige v namiznem tenisu. Vodstvu tekmovalja se je javilo vseh deset moštev, ki so si udeležbo na zaključnem delu priborila v predtekmovalju v dveh skupinah.

Odločilni dvoboj med partizanskima ekipama iz Celja mesta ter Konjic je imel dokaj razburljiv razplet. Ko se je že vse zdelo, da bodo Celjani zmagali z rezultatom 5:3, je Roje, ki je tokrat igral zelo slabo, izgubil srečanje z Vilarjem in tako pripomogel, da je moral zadnje besede izreči Kvas. Zadnje partije je dobil Celjan in postavil končni izid srečanja 5:4. Medtem ko so zmagovalno ekipo sestavljali Jazbec, Kvas in Roje, so Konjičani nastopili z Vilarjem. Smalcem ter Svarcem. V konjiškem moštvu se je zlasti odlikoval Svarc, ki je premagal vse svoje nasprotnike in potrdil, da je nedvomno najboljši igralec v celjskem okraju.

V borbi za tretje mesto je okrnjena ekipa Partizana iz Smartnega ob Paki (nastopila je brez tretjega igralca) brez posebnih težav odpravila celjski Elektro 5:2. Obe izgubljeni točki sta šli na račun odsotnega Gorinika, sicer pa sta si zmago zaslužila Burger in Podgoršek. Za Elektro so nastopili: Pernovšek, Izlaker in Janeček.

V dvoboju za peto mesto sta se srečali pravzaprav mladinski ekipi: bili sta to ekipi Partizana iz Zaleca ter šoštanjske termoelektrarne. Igralci iz Zaleca: Podpečan, Tonček in Jožko Mikeln so svojo premoč potrdili z rezultatom 5:0. Za Šoštanjane pa so igrali: Kac, Božič in Pavšek.

Izredno zanimivo je bilo srečanje med gabskim Partizanom ter enakim društvom iz Velenja. Gabsčani, ki so nastopali s Cohom, Končanom in Pavlom Božičem so premagali svoje tekmece 5:3. V najbolj zanimivi igri je Coh brez težav opravil z Vrtačnikom, ki sodi v sam vrh igralcev celjskega okraja. Za Velenje so igrali Glavač, Guček in Vrtačnik.

Srečanje med tretjo ekipo iz Konjic ter moštvom Partizana iz Kozjake je odločalo o devetem oziroma desetem mestu na končni jakostni lestvici. Igralci iz Kozjake so se uspešno upirali mladim domačinom, a navzlic temu izgubili z rezultatom 2:5. Za Konjice so nastopili Mrzdovnik, Bajda in Mohar, za Kozje pa Sok, Klančnik in Preskar.

Po tem turnirju so se moštva, ki so sodelovala v okrajni namiz-

noteniški ligi razvrstila takole: 1. TVD Celje mesto, 2. TVD Konjice I, 3. TVD Smartno ob Paki, 4. Elektro, Celje, 5. TVD Zalec, 6. Termoelektrarna Šoštanj, 7. TVD Celje-Gaberje, 8. TVD Velenje, 9. TVD Konjice III, 10. TVD Kozje, 11. TVD Celje-Gaberje II, 12. Kovinotehna, Celje.

Tekmovalje v okrajni ligi, ki je imelo zgolj propagandni značaj, je potrdilo izredno zanimanje za to športno panogo. Pokazalo je, da so dobili Celjani v igralcih iz Konjic in Smartnega ob Paki močne nasprotnike. Zato bodo tudi nadaljnja okrajna prvenstvena tekmovalja nad vse zanimiva. Igralce namiznega tenisa še čaka okrajno prvenstvo posameznikov (11. marca v Celju) ter ekipno prvenstvo, ki bo bržkone zadnje nedeljo v tem mesecu. Upajmo pa, da bodo nekatera partizanska društva pred tem uredila še nekatere organizacijske probleme in tudi z legitimacijami ter morebitnimi izpiscinami potrdila pripadnost tistih članov, ki jih bodo prijavila za bližnje nastope.

Več kegljišč

Zadnji dan preteklega tedna so tudi kegljači celjskega okraja podajali obračun enoletnega dela. Medtem ko so na eni strani ugotavljali številni in kvalitetni napredek, so na drugi znova opozorili na obseutno pomanjkanje kegljišč, zaradi česar so prišli v položaj, iz katerega ni zavidljive perspektive. Gradnja novih kegljiških stez ter pridobitev tistih kegljišč, ki danes več ali manj postajajo zakotne pivnice in služijo hazardni igri — to predvsem velja za Šoštanj — sta nalogi, ki jih je sprejela in potrdila tudi uspeša skupščina komisije za kegljanje pri Okrajni zvezi za telesno kulturo.

Inženir JANEZ HRIBAR novi predsednik gabskega Partizna

V ponedeljek zvečer je bil redni letni občni zbor partizanskega društva v Gaberju, na katerem so ocenili dosedanje nadvse uspešno delo ter se med drugim pogovorili tudi o vključevanju mladine industrijskega predela celjskega mesta v telovadno društvo. Številke so namreč pokazale, da je te mladine v društvu najmanj, čeprav bi človek pričakoval ravno nasprotno.

Po izvolitvi članov v novi upravni in nadzorni odbor so za predsednika izbrali inženirja Janeza Hribarja.

Pionirji na smučeh

V okviru Jugoslovanskih pionirskih iger bo v nedeljo, 4. tega meseca ob 10.30 na smučiščih pri Celjski koči okrajno prvenstvo pionirjev in pionirk v veleslalomu.

Zapisi ob robu

Nedavna redna letna skupščina krajevnega odbora SZDL Otok v Celju je osvetlila nekaj problemov, ki bodo v oči in katere bo treba rešiti v najkrajšem času.

NOVO POPLAVNO PODROČJE

Ceprav so Celjani z velikim navdušenjem pozdravili zaključek regulacijskih del na tako imenovanem celjskem ovinku Savinje, pa se tega niso poleg Laščanov razveselili niti prebivalci severno od vrtnarske šole v Celju. Tam je namreč nastalo novo poplavno področje. Zakaj? Udeleženci zbora so povedali, da je Ingrad zaradi odvajanja kamenja iz struge Savinje porušil del nasipa na levem bregu Savinje. Tako so nastala vrata, skozi katera vdira voda in se razliva okoli bližnjih hiš in čez travnike takrat, ko Savinja naraste. Pravijo, da bi to nevarnost lahko odstranili, če bi Ingrad popravil nasip. Pa tudi sicer se tamošnji ljudje pritožujejo, češ, da je Ingrad močno poškodoval cesto.

KAJ JE Z LEVSKIM MOSTOM

To je vprašanje, ki so ga postavljali tudi na zboru SZDL na Otoku. Most je v taknem stanju, da se bo kmalu porušil. Ljudje sprašujejo, kaj bo poslej? Ali naj levski most v resnici na-

domesti brv, ki jo kanijo zgraditi pri rekreacijskem centru? Menimo, da bi bila ta zamenjava več kot slaba.

TUDI TOPLA JEDILA

Upravičena je bila kritika, zakaj v bifeju na Otoku ni moč naročiti toplih jedil, pa čeprav enostavnih. Bife pa bi lahko nekatera jedila ima primerno kuhinjo, sicer prinašali tudi iz matičnega podjetja.

DA NE BO PREPOZNO — ZARADI PREPIHA

Kar ni videlo vodstvo samopostrežne trgovine na Otoku, to so videli njeni obiskovalci. In sicer kaj? Blagajni v trgovini sta postavljene v neposredni bližini vrat. Blagajničarki pa sta obrnjeni tako, da kažeta hrbet vratom, odkoder zaradi odpiranja in zapiranja venomer pihajo: seveda tudi po njunih hrbtih. Ali ni lepo in razveseljivo, da so potrošniki prav na zboru SZDL predlagali, naj bi blagajni zagradili s primerno steno in tako preprečili obolenje, ki zna nastopiti zaradi stalnega prepiha.

KAJ JE Z REKREACIJSKIM CENTROM?

Dela pri urejanju tako imenovanega rekreacijskega centra pod gostiščem »Na gričku« v Liscu slabo napredujejo. Nekateri ljudje pravijo, da bi že bil čas, da bi tam uredili vsaj nekaj slačilnic ter sanitarij.

NEPRIMERNI KRAJI ZA KOPANJE

Cetudi se komaj poslavljamo od zime, nekateri že mislijo na vroče poletne dni in na kopanje v Savinji. Pravijo, da bi letos morali zabraniti kopanje na vseh tistih mestih v reki, kjer se kanali izlivajo v Savinjo. Predlog je umesten, mi pa vprašujemo, kdo ga bo uresničil?

OBČNI ZBOR TRGOVSKEGA PODJETJA »CENTER«

Sindikalna podružnica združenega trgovskega podjetja »Center« v Celju je imela v soboto svoj letni občni zbor. Obravnava so razna vprašanja v zvezi samopostrežnih trgovin. Pregledali so uspehe v preteklem letu ter si zadali nove naloge, katere čakajo ta kolektiv v tem letu. Istočasno so se pogovorili o koriščenju letnega dopusta v času sezone v lastnem počitniškem domu v Rovinju. Kolektiv šteje trenutno 115 članov, ki bodo v tem letu z družinami močno nudili vsem potrošnikom Celja in okolice zadovoljivo postrežbo. —lj.

KRONIKA NESREČ

Na Mariborski cesti je s kolesom padel Milan Ulanec in se ranil na glavi. — Vinku Rebersku iz Stopnika pri Vranskem je kolesu zaga od zadaj dva prsta na roki. — Mihael Lečnik iz Medloga je padel z motorjem in dobil poškodbe na glavi. — Anton Kordiš iz Slane pri Teharjih je padel in si zlomil ključnico.

Celjski TRG VOZ

CENE NA CELJSKEM TRGU

Krompir 35—40 (36), zelje gl. b. (140), zelje kisto 60—70 (60—80), repa kisto 50, ohrovt 140, pesa 50—60 (50—70), korenček 50—60 (50—70), koleraba (140), peteršilj 200—250 (160—200), spinacea 600 do 700, solata 400 (400), motovilec 600 do 700, regrat 500—600, radič 500—700 (400—600), cvetača (170), fižol 120—160 (130—180), por 70—100 (50—60), čebula 180 (140), jabolka 35—50 (60), suho sadje 130—200 (240), grozdje (250), pomaranče (220), limone (250), fige (160—240), orehi jed. (1200), jaja 22—25 (23), mleko 56 (56), smetana 320, domače maslo 780—800, perutnina 400—1000.

Ceprav sta družbeni in zasebni sektor zalogo zelenjave na celjskem trgu povečala, še le-ta naše gospodinjne ne more zadovoljiti. Kmetijsko gospodarstvo Celje je prisiljeno na pomoč s suho spinacjo, ki je, kot zadržujejo, prav dober nadomestek sveže. Sicer pa ne primanjkuje le zelenjave, temveč tudi ostalih prehranbenih artiklov.

Veselite na zasneženem Šmohorju

V okviru Jugoslovanskih pionirskih iger so v laški občini pripravili dvoje uspešnih smučarskih prireditiv. Najprej so na Šmohorju izvedli tečaj, ki se ga je udeležilo 36 učencev, vodili pa so ga partizanski smučarski voditelji Kužnik, Krasovec in Leben. V sredini februarja pa so prav tam izvedli občinsko prvenstvo v smuku in veleslalomu. Da bi tekmovalje še bolj uspešno, so imeli nekatere šole ta dan športni dan. Ze zgodaj jutraj je dolga kolona otrok premagovala strmino zasneženega Šmohorja. Napor je bil poplačan s snežnim razkošjem. Otroci radosti niso skrivali. Poleg tega pa so jih navdušeno sprejeli mladi tekmovalci, ki so šli na Šmohor že dan prej.

Medtem ko je tekmovalce skrbel uspeh, so ostali pionirji komaj čakali na pričetek tekmovalja. Na startu so se javili učenci iz Laškega, Rimskih Toplic, Rečice in Reke. Tekmovalje je bilo dobro pripravljeno in je odlično uspelo.

Med 43 udeleženci so se v smuku najbolj izkazali: Zdravko Martun, Andrej Kužnik, Martin Selic (vsi Laško), Andrej Mikar (Rim. Toplice) in Milan Brečko (Laško). V veleslalomu pa so najboljše mesta dosegli: Andrej Mikar (R. Toplice), Raša Hrklijač, Milan Brečko (oba Laško), Anton Vodišek (Reka) in Stanko Grešak (Laško). S. K.

Pionir Kužnik v spustu

KISEL drugi

Za zaključek prvega dela republiške lige v orodni telovadbi, je bila v soboto popoldne na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču revija najboljših telovadcev višjega razreda. Zaradi poškodb nekaterih svojih članov, celjska vrsta ni dosegla ekipnega plasmana, zato pa se je med posamezniki uvrstil na častno drugo mesto Gusti Kisel, ki je zbral 32,9 točke. Zmagalet je Mariborčan Teršek s 34,70 točke.

Najboljša mesta je Kisel dosegel v preskoku (9,30), na bradli (9,10), drugo (9,20) ter v parterju (9,25), kjer je zasedel drugo mesto, medtem ko je bil na krogih šele tretji s slabo oceno 8,45 točke.

Celjski šah na rešetu

Pred dnevi so se k letnemu obračunu zbrali celjski šahisti. Da bo tokrat občni zbor drugačen kot prejšnja leta, so dale slutiti že uvodne besede predsednika Celjskega šahovskega kluba dr. Kovača, ki je apeliral na udeležence, naj kritično pregledajo delo starega odbora. Razprava je pokazala, da ta poziv ni trkal na gluha ušesa. Tudi najmlajši člani so vstajali in poudarjali, da delo izvoljenih ni bilo tako, kot bi si ga želeli. Odboru so očitali, da je premalo skrbel za dotok novih mladih. Premalo je bil avtoritativen v vodenju turnirjev in v boju proti nedisciplini. Ob primeru izgubljenega okrajnega prvenstva zaradi odsotnosti treh članov prve ekipe so pri-

sotni obsodili malomarnost nekaterih. Ševedu pa je bila marljivost pri izpolnjevanju prijav za predviden dvoboj v Celovcu dokaj večja.

In sklepi? Isti igralci, ki igrajo v matchu z Zalcem in Petrovčami naj grede tudi v inozemstvo. Nedisciplino je treba odpraviti. Odstopanje od turnirjev se naj prepreči s kaveljo ali pa s suspenzi. Nabavi naj se sodobna šahovska literatura. Mnogo odobravajo je požel predlog o izvedbi močnejšega turnirja, ki naj bi omogočil celjskim prvokategorikom osvojitve naslova mojstrskega kandidata. Se in še so se vrstili sklepi, ki obetajo najlepše.

J. B.

KAJ?
KJE?
KDO?

PRI NAS IN PO SVETU

KDAJ?
ZAKAJ?

„ČUDEŽ“ V OSAKI

Kot valj azijske gripe se širi po zemeljski obli nov japonski dumping. Made in Japan so besede vtisnjene na ohišja fotoaparatorov, tranzistorjev, televizorjev, motornih vozil, hladilnikov, sesalcev, loščilcev itd. Japonska je postala pojem gospodarskega čudeža za Azijo, kakor je za Evropo ta pojem ustvarila njena vojaška partnerica iz druge svetovne vojne — Nemčija.

Mačja avdicija

V Ameriki so začeli snemati film po svetovno znanem romanu pisca strahot Edgarja Poe »Črna mačka«. Za glavno vlogo so potrebovali črno muco. Zato so razpisali natečaj ali avdicijo. Hollywood je imel kaj videti. Pred filmskim studijem se je zbralo okoli 150 lastnikov črnih mačk s svojimi miljenkami na vrvi. Veliko teh mačk je bilo diskvalificiranih zato, ker so imele le majhno belo lisico na gobčku ali kje na tački. Izbrali so jih pet. Med temi bo »filmska zvezda« postala fista, ki bo imela tudi največ igralskega talenta.

Eden največjih gospodarskih čudežev pa je brez dvoma nastal v Osaki, ki je središče japonske elektro-industrije.

To je voliki japonski »Ma« ali Mačušita elektro industrija. Zgodba te kapitalistične družbe je enaka vsem podobnim na svetu. Leta 1919 je v majhni delavnici s kapitalom 100 jenov ali 50 dolarjev, začela rasti industrija, ki danes razpolaga z okoli 62,5 milijona dolarjev kapitala.

Japonska je znana kot dežela spretnih ljudi, naravnost idealne delovne sile. Zato je Japonska od nekdanj zlati jama za kapitaliste, ne samo domače, temveč tudi tuje. Izvoz kapitala, zlasti ameri-

škega, se vsakemu izplača nekajkratno na Japonskem, kjer so življenjske zahteve delavcev zelo nizke. Standard v obliki pesti riža ni iz trte izvita primerjava. V japonski industriji te vrste delajo predvsem mlada dekleta, ki živijo vrh tega v nekakšni samostanski skupnosti. Največji proizvajalec umetnih biserov je uspel ustvariti nekako molilnico, kjer so japonske deklice ob molitvi opravljale proizvodne naloge. Zato je bil pred drugo svetovno vojno možen prvi dumping, ki je s svojimi konkurenčnimi cenami spravljal v obup kapitaliste Zahoda.

V Osaki je »Mačušita« po dru-

gi svetovni vojni ob pomoči Amerike in njenega vlaganja razvila najmodernejšo industrijo. Tovarna se razprostira na 22.000 kvadratnih metrih površine. Vse je mehanizirano. Vzemimo samo proizvodnjo hladilnikov. Vsakih 22 sekund je izdelan po en frižider (na sliki pogled na montažno dvorano). Hala za proizvodnjo televizorjev je dolga 6 kilometrov in proizvede na mesec 80.000 televizorjev. Poleg tega v tej industriji proizvajajo radioaparate, električne peči, telefonske naprave, svetlobna telesa, avtomobilske električne sisteme, pralne stroje, likalnike, fluorescentne svetilke, avtomatične elektronske peči, loščilce, sesalce, mikserje itd.

»Mačušita elektrons Corporation« je največji japonski izvoznik. Okoli 90 odstotkov proizvodnje gre na tuja tržišča. To je nov dumping, kajti izdelki so konkurenčni domala vseh svetovnih industrij, zlasti pa v razvitih zapadnih deželah, kjer ne razpolagajo s tako poceni delovno silo.

Pri vsej zadevi so se ponovno opekli Američani, kot so se v Nemčiji. Japonski izdelki izpodrivajo ameriško proizvodnjo v Ameriki sami.

Toda na Japonskem ne bo vedno tako. Rastoče proizvodne sile razvijajo ozke okvirje. Japonski delavci ne bodo vedno pripravljeni predstavljati zlato jamo. Delavsko gibanje je viharo. Nekoč bo odzvonilo kapitalističnemu špekulanstvu tudi tam.

KRIMINALISTIČNI ARHIV...

Pero Biram iz Duge Rese že pet let pridno izrezuje iz časopisov osa poročila o kriminalu, o sojenjih in podnem. Zbirka je že obilna. Ni težko uganti, kaj zbiralec Biram želi postati... Studira pravo...

KARNEVAL

Pust in karneval ni isto, pa je vendarle isto. Zamotano, kaj? Nekaj drugega predstavlja narodnostno »opredeljenega« Kurenta, iz ljudstva izhajajočo pustno šemo in podobne pustne prikazni, nekaj drugega pa je spet karneval...

Karneval izhaja iz latinskih besed carus (voz) navalls (ladja). Torej je tudi karneval zgodovinska reč, ki izvira od davnih rimskih dionizijskih svečanosti. Karneval se je razvil od rimskih bakanalij, luperkalij, saturnelij in podobnega, kar je v rimskih časih izhajalo iz primitivnih ceremonij kulta plodnosti.

Za karneval ni potrebno, da je ravno pustni. V okvir karnevalov spadajo velike povorke mask in plesov, baklade, ognjemeti, cvetne parade, posipanje s cvetjem in konfeti. Običajno konec take zabave krona sežiganje lutke, ki predstavlja princa Karnevala.

Običaj se je obdržal predvsem v deželah, ki so bile pod rimskim, pozneje pa pod italijansko-nemškim vplivom. Zato so tudi največje karnevalske prireditve v Rimu, v Benetkah, v Nici, Firenci, Münchenu, Nürnbergu in Kölnu.

Pri nas se je v dolgih stoletjih združevalo ljudsko s prinešenim. Tako tudi marsikje drugod. Na nemškem alpskem področju je »Pechtra« nekaj simbol umirajoče zime. Pri nas so tudi včasih (zdaj se to obnavlja) sežigali Pusta ali pa ga metali v reke.

Pri nas se pustovanje in karnevalske prireditve v sedanjem času s podporo društev razvijajo v rekreacijo delovnih ljudi in v turistično posebnost. Ponekod, tako v Velenju, so se za karnevalske prireditve pripravljali vsi. Veselje je potrebno delovnemu človeku, zato je nerazumljivo mnenje nekaterih, da se na primer tudi politične organizacije ne bi vključevale k sodelovanju. Veselost ni neresnost, kot stisnjena »zategnjena« resnobnost ni popularna avtoriteta.

Razveselimo se vsi! Černega obraza na pustni torek je lahko človek, ki ga vse življenje lomi, le na karnevalski dan ne. Tudi kontrast...

Američan Glenn - tretji astronaut

Pred dnevi je poletel na krožni polet okoli Zemlje ameriški kozmonaut podpolkovnik Glenn. Zemljo je obletel v nekaj več kot 80 minutah, kar pomeni, da je bil v vesolju štiri ure in 56 minut. Za razliko od obeh ruskih predhodnikov Gagarina in Titova je Glenn pristal na Atlantiku. Njegov pristonek je bil skoraj natančno tam, kjer ga je čakalo ladjeve ameriške mornarice. Podpolkovnik Glenn je med poletom tudi sam krmaril svojo malo vesoljsko ladjo in ves čas ostal v radijski zvezi s številnimi opazovalnimi postajami na Zemlji.

Glenn je kronal ameriška prizadevanja na področju astronomije z novim velikim uspehom. Pri tem pa podpolkovnik Glenn ni pokazal samo svoje hrabrosti ter znanja, temveč spravlja ljudi v dvom, če ima sploh živce, saj so njegov polet v zadnjih tednih enajstkrat preložili potem ko je že sedel v pilotski kabini. Tudi na dan, ko je poletel, so trikrat preložili čas starta. Prvič se je pokvarilo nekaj v elektronskih aparatih v raketi, drugič ni bilo nekaj v reči pri dovodni cevi za zrak v Glennovi vesoljski čeladi, tretjič pa so bili spet oblaki nad vzletiščem...

Ameriškim znanstvenikom in podpolkovniku Glennu čestita ves svet. Medtem ko se miroljubni ljudje in miroljubni politiki veselijo dogodka kot znake človekovega duha, se v mnogih časopisih čuti blokova ost, češ da je Glenn poravnal račune z Rusi, da je vzpostavljeno ravnotežje pri osvajanju vesolja itd.

Podpolkovnik Glenn, ki ga vsa ameriška javnost slavi kot junaka, je bil potrjen strogi zdravniški kontroli in pregledu,

bil pa je tudi na obisku pri predsedniku ZDA J. F. Kennedyju. Glenn je tretji zemljan, ki je videl nekakrta tmejo med dnem in nočjo na Zemlji, ki je videl morja, celine, gore in reke pod seboj kot na zemljevidu.

Ob takih veličastnih dogodkih nas obdajajo razne misli. Ena takih postavlja vprašanje ali se bodo kdaj »fantje iz kozmosa«, ki jih družijo vesmirska pot, sestali tudi na trdih tleh, kjer jih ločujejo blokova nasprotja?

»ZLATI LJUDJE« BODOČNOSTI

Svet je še vedno razdeljen na bloke. Na političnih mejah kažejo ljudje svoje potne liste, rasni nestrpnosti prirejajo svoje rasične pohode in napade — toda življenje gre svojo nezadržno pot naprej.

Svet je postal manjši in naglo potujoči ljudje so zblizali narode. In ker imajo vsake oči svojega slikarja in ker je ljubezen »mednarodna«, je na svetu vedno več mešanih zakonov.

Medtem ko se nekateri znanstveniki posvečajo tehniki, ve-

solju in podobnim znanostim, se nekateri lotevajo etničnih problemov in si zastavljajo vprašanje: Kakšen bo človek bodočnosti?

Precej močna skupina znanstvenikov išče odgovor v današnjih primerih. Odgovor so šli iskati tja, kjer se niso močno pomešali samo narodi enake rase, temveč tja, kjer so se pomešale rase.

In prišli so na Hawaje. Od takrat, ko je pomorski kapitan Cook odkril te rajске otoke, se

je na otočju vse pomešalo. Hawajcem so se najprej pridružili Kitajci, potem so prišli Japonci, iz Evrope so prišli Angleži, Danci, Nemci, Irci, Portugalci in Španci, iz Amerike pa že tako narodnostno pomešani Američani in ameriški črnci...

Na Hawajih so se pomešali med seboj in ni malo družin, ki imajo v sebi kri prav vseh teh narodov. Posledica: lep in zdrav rod.

Da ne bomo slepomišili, si pogledajmo eno takih družin na sliki levo. Je mešanica Angležev, Kitajcev, Japoncev in Hawajcev. Takih družin pa je na Hawajih vse polno.

Kaj pa drugje v svetu? Mešanica sicer še ni tako velika, toda je. Američani so konglomerat vseh evropskih narodov s primesjo japonske, kitajske, indijske in tudi malo črnske krvi. Evropa že zdavnaj ni več kontinent čistih ljudstev. V Afriki in Aziji je prav tako polno mešanih zakonov, da ne govorimo o Srednji in Južni Ameriki, kjer je mešanica Indijancev, Kortugalcev in Špancev »rodila« prava nova ljudstva.

Kaj pa Vzhod? Tam je podobno. Le pogledjmo mnogonacionalno Sovjetsko zvezo. Evropski narodi se mešajo z azijskimi. Doslej zapostavljena Afrika se uveljavlja in vedno bolj prodira kri črncev v ostale predele sveta in narobe, afrikanizirani belci ostajajo v Afriki in se mešajo z domačini.

Proces zlivanja ras in narodov se je začel z vso silo razvijati. V stoletjih bo nastala nova rasa, dedič vseh sedanjih — »zlato človeštvo« — seveda če vojna katastrofa človeštva ne bo uničila.

Mladenci na sredini gornje slike je John Russell Williams. Na njegovi desni je mati, na levi oče. Mati je hči kitajske matere in očeta, ki je Anglež. Fantov oče na levi pa ima ob sebi mater, ki je Hawajka, ter očeta, ki je Japonec. Fant se nad živopisnostjo svojih prednikov nima kaj pritoževati...

Lepotica na naši sliki, Lynn Howell ima v sebi kri Hawajcev, Špancev, Kitajcev, Angležev, Ircev, Skotov, DANCEV in Portugalcev. Vitko in črnolaso dekle ima zlatorumenkasto polt in arijske poteze v obrazu.

PLEN: 25 STRUPENIH KAČ...

Kmetijski delavec Ismet Hodžić je na posestvu pri Danilongradu kopal jame za nov jabolčni nasad. Pri kopanju je odkril zemljo nad gnezdom modrasov, ki so bili vsi otrpli od zimskega spanja. Bilo jih je 25. Vse je pobil brez strahu, da bi se mu kaj pripetilo. Zamislite si dirko, če bi se to zgodilo poleti?